

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Nyomtatás: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 1080 Lej

Fél évre ... 540 Lej

Negyed évre ... 270 Lej

Havonta ... 90 Lej

Hirdetések díjazásáról

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucarestben 50 banival több

A parlament izgalmas ülése.

A kamara ma délutáni ülésén teljes részletességgel tárgyalta a Manolescu-ügy minden fázisát. — Bratianu miniszterelnök éleshangu deklarációja. — A hatalom minden eszközével kívánja a rendet biztosítani. — Maniu tiltakozik és teljes nyíltságot követel. — Bratianu Ionel visszautasítja a pártvezér követeléseit. — Milyen bűnökkel vádolják Manolescut. — Nagy apparátussal folyik az eljárás a letartóztatott államtitkár ellen.

A kamara bizalmat szavazott a kormánynak.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósírójának távirata.) Nemcsak a politikai körök, de az egész román közvélemény is a legnagyobb érdeklődéssel tekintett a parlament mai ülése elé, amelyről már előre jelentették a hivatalos híradások, hogy a mai ülés a Manolescu-ügy tárgyalása jegyében fog lefolyni. A kormány nevében maga Bratianu Ionel kormányelnök jelentette ki, hogy a Manolescu-ügy egész kérdés-komplexumát a parlament elé viszi és részletes expozé tart a volt trónörökös lemondásának hiteles története tekintetében. Az expozé második részében pedig a most leplezett összeesküvést ismerteti a kormányelnök, majd ezután a Ház asztalára teszi az ügy összes bizonyítékait. Mindezek a bejelentések és hivatalos közlemények elég érdekeseknek és izgalmasoknak ígértek arra, hogy a parlament mai ülésén minden képviselő megjelenjen. Rcskadásig teltek meg a karzatok is, sőt az izgalmas ülés lefolyását ezrekre menő tömeg várta a parlament épülete körül is. Az emberek nagy izgalmak között vitatták az ügy mai fejleményeit és egyes fővárosi lapok rendkívüli kiadásban informálták a közönséget a déli minisztertanácsról, illetve a parlament délutáni szenzációs üléséről.

Duca belügyminiszter jelentése a Manolescu elleni nyomozás eredményeiről.

A lapok jelentése szerint a kormány tagjai a tegnapi minisztertanácson már megvitatták azt a nyilatkozatot, amelyet Bratianu Ionel kormányelnök a parlament mai ülésén felolvasott és amely szoros összefüggésben állott az egész Manolescu-ügygel. Megállapították, — közölte még a belügyminiszter — hogy a már megtalált siffren kívül Manolescu feleségének személyes használatára szánt siffre is létezett, de ezt a volt államtitkár neje a házkutatás előtt elégette.

Titokzatos tanácskozás a fősztgurancán: újabb letartóztatások várhatók.

A belügyminiszter bejelentéséhez a Politica még hozzá fűzi, hogy értesülése szerint a Manolescunál talált jegyzetekkel kapcsolatban számos személyt ki fognak hallgatni és nincs kizárva, hogy ennek következtében újabb letartóztatások történnek. Manolescu, akit ma Budurescu államtitkár meglátogatott, kijelentette, hogy jól bánnak vele a fogházban és kérte, hogy egy levelét juttassák el feleségéhez. A levelet a minisztertanácson felolvasták és ezután megadták rá az engedélyt, hogy Manolescunak továbbítsák. Ugyanebben az időben az állambiztonsági felügyelőség is tanácskozást folytattak, amelyen Stelian Popescu igazságügyminiszter, Tatarescu belügyi államtitkár, Romul Voinescu vezérigazgató, továbbá Popescu, Davidoglu és Nicolescu tábornokok, Partenie ezredes, Stan Emanoil és

Carapancea hadbiztosok vettek részt. A tanácskozás több órán át tartott, de annak lefolyásáról semmiféle felvilágosítást nem adtak a sajtónak.

Milyen bűnökkel vádolják a volt pénzügyi államtitkárt.

A Dimineata és az Adeverul a Manolescu-ügygel kapcsolatban cikket ír, amelyben a következőket mondja:

— Még nem múlt el negyvennyolc óra sem Manolescu letartóztatása óta és máris megmondhatjuk, hogy miben áll Manolescu bűnössége, helyesebben mire alapítják az ellene felhozott vádak. Mindössze néhány okmányról van szó és pedig: A kormányelnök és pártelnök részére hozott levelek. A csatolt kísérőlevél. Egy siffre, amelynek segítségével konvencionális közléseket lehetett volna tenni, vagy talán tettek is.

A pártvezérek részére küldött leveleknek semmiféle különös jelentőségük nincs. Ami az ügy jogi részét illeti — folytatja — csak ezek azok a reális tények, amelyek a Manolescu elleni vád felépült. A kormány különben Titulescu külügyminisztert és Stelian Popescu igazságügyminisztert bizta meg azzal, hogy a Manolescu-ügyben ismertesse véleményét. Titulescu — a lapok szerint — úgy nyilatkozott, hogy Manolescu eljárása magában foglalja a büntetőtörvénykönyvben körülírt delictum kriteriumát. Bratianu — mint már ismeretes is — ezért azon a nézeten van, hogy erélyes eljárással egyszer és mindenkorra véget kell vetni minden a rend megzavarására irányuló kísérletnek.

Teljes erővel folytatják a bűnvádi eljárást Manolescu ellen.

A második hadtest parancsnoksága Carapancea királyi hadbiztos által vezetett vizsgálat alapján megállapította, hogy Manolescu volt államtitkár cselekménye kimeríti a büntetőtörvénykönyv második fejezetébe foglalt bűncselekmény tényálladékaikat. A fejezet 78., 79. és 80. szakaszai alapján, amelyek az uralkodó személye és az uralkodóház tagjai elleni összeesküvésről és merényletről szólnak, el kellett rendelni Manolescu ellen a bűnvádi el-

Bratianu Ionel! keményhangu deklarációja a kamarában.

A kamara ma délutáni nagy érdeklődéssel várta ülését négy órakor nyitja meg Saveanu elnök. A miniszteri padokban Anghelescu, Duca, Tatarescu, Franasovici, Cipainau és Argetoianu foglaltak helyet. A karzatok zsufolásig megteltek előkelő közönséggel, amelynek soraiban a politikai, társadalmi, művészeti élet reprezentánsai foglaltak helyet. A terembe lépő Bratianu Ionel miniszterelnököt a kamara hatalmas óvációban részesít. Miután a miniszterelnök elfoglalja helyét, hitelesítik az előző ülés jegyzőkönyvét, majd Bratianu

Ionel lefolytatását. Az ügy aktáit Ionescu őrnagynak adták át a vizsgálat befejezése végett, akit erre az esetre különleges megbízatással ruháztak fel. Az összeállítás és tiltott közlés megakadályozása végett elrendelték, hogy a Manolescu-ügy vizsgálatát kizárólag Jilavában végezzék. Tegnap Carapancea és Ionescu újabb házkutatást és személyi motozásokat alkalmaztak. A chiffrirozott levelek megíjtése tovább folyik és a Manolescunál talált kulcs segítségével valószínűleg megállapítják azt a kulcsot is, amelyet Manolescu felesége elégetett.

A néppárt állást foglal Manolescu ellen.

Ezzel szemben a volt Averescu-miniszterek, közöttük Goga is, arra az elhatározásra akarják rábíri Averescut, hogy adja fel a Manolescu melletti állásfoglalását. A párt igazgató tanácsa ma délelőtti értekezletet tartott, amelyen részletes vita tárgyává tette a Manolescu-ügyben való állásfoglalás kérdését. Garofid, Meissner, Mitilneu és Croza volt miniszterek Manolescu ellen szólaltak fel olyan értelemben, hogy az akciója sérti az állam magasabb érdekeit, a pártnak kalandos jellegű kölcsönöznek és a közvéleményben azt a hitet keltik, hogy az Averescu-párt most is olyan politikát üz, mint amikor távoznia kellett a kormányról. Averescu azonban ugyilátszik kintart amellet, hogy deklarációt olvas fel a parlamentben és tiltakozik Manolescu letartóztatása ellen.

A nemzeti-parasztpárt tiltakozó deklarációja a letartóztatással szemben.

A déli órákban már nyilvánosságra került az is, hogy tegnap este Maniu lekásán a nemzeti-parasztpárt vezetési tudomásul vették annak a párisi levélnek a tartalmát, amelyet a kormány másolatban juttatott el Maniunak. A rögtönzött értekezleten elhatározták, hogy a párt ebben a kérdésben kizárólag a parlament mai ülésén fejt ki álláspontját. Magába az ügy érdemébe nem bocsátkozik bele a párt, de tiltakozni fog a szerinte jogtalan letartóztatás ellen. A nemzeti-parasztpárt tiltakozását a parlamentben Maniu fogja felolvasni. Ezért ma déli 12 órára összehívták a nemzeti-parasztpárt végrehajtó bizottságát, amely megszervezte a párt nyilatkozatát. A nemzeti-parasztpárt vezetési csaknem valamennyien a fővárosba érkeztek és összekötöttébe léptek az Averescu-párt megbízottjaival, akik kijelentették, hogy a tábornok jelenleg beteg, de miután feltétlenül találkozni akar Maniival, arra kéri őt, hogy keressé fel lakásán. Maniu azt válaszolta, hogy neki nem áll módjában lakását elhagyni, ezért arra kéri a tábornokot, hogy látogassa meg. Averescu módot akar keresni arra, hogy a Manolescu melletti állásfoglalásra bírja rá Maniut.

Ionel felolvassa a kormány deklarációját, amelyben kifejezésre juttatja, hogy a kormány három szempontot nem tévesztett el szem elől. Ez a három pont: az ország területi integritása, a nemzet léte és a korona sérthetatlensége. Azokkal a javakkal, melyeket a nemzedékek megőriztek örökségként, senki sem rendelkezhetik szabadon. Akik kísérletet tesznek emez intézmények megrendítésére, szemben fogják magukat találni a rend embereivel. Az állam ellensége az, aki bármilyen eszközzel arra törekszik, hogy elvegye a koronát

attól, akit az Isten megvalósított és a nép akaratából, valamint Ferdinánd király rendelkezéséből megillet.

A miniszterelnök elmondja az emlékeztető koronatanács drámai lefolyását.

Bratianu ezután nagy figyelem között arról beszélt, hogy az emlékeztető koronatanács soha el nem felelhető módon, Ferdinánd király mély emberi fájdalommal jelentette ki, hogy el kell távolítani a dinasztia elkorhadó ágát, az egészséges törzs megmentése érdekében. A korona sorsát nem lehet senki változókéony kedvére bízni. Azok, akik szeretettel és hittel szolgálták az elhunyt királyt, érvényt fognak szerezni az ő akaratának és megőrzik a fennálló rendet abban a meggyőződésben, hogy Romániának nincs és nem is akarja, hogy váltogatható államfeje legyen. Epen ezért mindazok, akik népszavazást, vagy pártkombinációt akarnak, az állam biztonsága elleni akciók kezdeményezői, amely azonban meg fog történi azoknak ellenállásán, akik a jelenlegi rendet őrzik, úgy kifelé, mint befelé. (Taps, óváción.)

Maniu tiltakozik Manoilescu jogtalan letartóztatása ellen.

Ezután általános figyelem között Maniu Gyula lép a szószékre és a nemzeti-parasztpárt nevében deklarációt olvas fel, amelyben kijelenti, hogy Manoilescu letartóztatása törvénytelen volt, ezenkívül tiltakozik a pártvezérekhez címzett levelek elkobzása ellen. Megállapítja, hogy a kormány nem tartotta tiszteletben az alkotmányt, majd rámutat arra, hogy ez a lépés a külföldön — ha alapítvány is — azt az impressziót kelti, mintha az ország rendje és biztonsága nem nyugodna szilárd alapon. Ezt a nemzeti-parasztpárt kénytelen viszatartóztatni. Elismeri, hogy vannak bizonyos kérdések, amelyekhez nem szabad hozzányulni. Ezek a kérdések a következők: A területi integritás, a nemzet léte és a monarchikus elv. Azt hiszi, hogy ezt a három principiumot senki se akarja megsérteni. A párt arról külön is biztosítja a kormányt és a miniszterelnököt, hogy ezzel is lehet vesse az ország külső ellenségei által táplált reményességeknek. A bíróság tegye meg kötelességét.

A nemzeti parasztpárt vezére teljes nyíltságot és a törvények betartását követeli.

A deklaráció további részében Maniu követeli a Manoilescu elleni bizonyítékok nyilvánosságára hozatalát és ismételt tiltakozik a pártvezérekhez szóló levelek elkobzása ellen. Majd röviden történelmi visszapillantást vet Károly herceg trónról való lemondásának körülményeire. Elmondja, hogy Bratianu a lemondás azonnali tudomásul vételét és publikálását akarta, ő viszont azt kívánta, hogy még egy utolsó hivatalos intervenció történjen a herceg szándékának megváltoztatása érdekében. Határozottan állítja, hogy Károly herceg nem tart igényt a trónra. De a nemzetnek szuverén joga van arra, hogy a dolgok teljes ismeretében tárgyalja meg az ország életbevágó kérdéseit. Véleménye szerint, a rend biztosítása érdekében a legmegfelelőbb út az, ha a kormány a törvényesség útjára lép.

Bratianu kemény szóharcba kezd Maniuval.

Maniu beszédére Bratianu miniszterelnök sajnálattal állapítja meg, hogy kénytelen a nemzeti-parasztpárt vezérének egyes kitételeire válaszolni. Bratianu szerint is, a nép szuverén joga, hogy akaratának kifejezést adjon, de az alkotmány alapelvei szerint, a régens-tanács kormányzása idején, az alkotmányt nem lehet megváltoztatni. Az tehát, aki a szóban forgó kérdés megváltoztatását diszkusszió tárgyává teszi, vagy víziót kerget, vagy forradalmat. Ebben a kérdésben semmilyen változás nem állhat be Mihály király nagykorúságáig. Maniunak azonban nehezebbé esik belátni, hogy milyen fontos államdekról van szó, mert elfogult a saját pártérdekeitől. Maniu azt akarja, hogy az országot ő kormányozza és nem adja meg nekünk az alkotmányos illetékeséget arra, hogy mi kormányozzunk. Mi az elhunyt nagy király bizalma folytán állunk a helyünkön, ahol a nép bizalmára támaszkodunk és azok az események, amelyek ma itt lezajlottak, azt mutatják, hogy kötelességünk továbbra is helyünkön maradni és megvalósítani az ország konszolidációját.

A kamara bizalmat szavazott a Bratianu-kormányynak.

A néppárt nevében Papacostea olvas fel deklarációt, amelyben tiltakozik Manoilescu letartóztatása ellen és azt törvénytelennek tartja. Duca belügyminiszter nem akar jogi vitába bocsátkozni Papacosteával, mert az az ügy a bíróság elé tartozik. Nem fojthatja el mosolyát a néppárt által hangoztatott nagy törvénytisztelet felett. Hivatkozik 1927. februárjára, amikor ugyanebben az ügyben Ave-

Fenyegető rémként közeledik a tél Aradon

Az amugy is súlyos gazdasági krízist még fenyegetőbbé teszi a váratlan hideg időjárás. — Terjed a leépítés és ezzel egyetemben nő a munkanélküliség.

(Arad, október 27.) Hűsödő idő és rövidülő napok jelzik, hogy közeledik lassan, de biztosan a tél, amely már hosszú idő óta nem fehér és melegszozás örömei időszak, inkább sötét aggodalmakat vetit a lelkekbe szellohírnöke. A tél mostanában a nyomor növekedését jelenti, a munkanélküliség terjedését, amely immár állandó problémája a mi gazdasági életünknek is. Súlyos fekély a munkanélküliség, könnyen halált okozó seb, aminek elterjedése vigasztalanul jellemzi mindig az illető ország közgazdaságának állapotát. Azt ma már minden iskolágyerek tudja, hogy csak az az állam állhat fent, amelynek egészséges alapokon épült és fejlődik közgazdasági élete. Eliekelyesedett, súlyosan beteg gazdasági élet katasztrófális jövőt enged sejtetni az objektív szemlélő számára.

Csak szét kell nézni. Az „Abbau“ a leépítés circulus vitosusa itt kering már vagy egy éve közöttünk és ez az új jelszó, mint minden jelszavas intézkedés, természetesen nem eredményezett mást, mint növelte a munkanélküliséget, azaz csökkentette a vásárlóképes tömeget, ami aztán újabb Abbaut s újabb vásárlásgyengülést von maga után, amíg csak be nem következik a vég, a gazdasági összeomlás. Az ipari vállalatok szinte versenyeznek egymással az üzembeszüntetésben és munkaerő elbocsátásban, a kisipar egészen pang, úgy, hogy iparos és munkás egyformán bizonytalanul áll a közeledő téelle szemben. De semmivel sem különb a kereskedők helyzete sem, akiknek adója, üzletbéré és rezsije kibírhatatlan terhet jelent az egyre gyengébb jövedelemmel szemben. A kormány lehetetlen gazdasági politikája megtermette szomorú gyümölcsét és ha valami üdvös intézkedés nem történik, de nagyon hamar, akkor igen sötét jövő képe tárul elénk.

A szinte lethargiába verő helyzetet igen jól festik meg az alábbi nyilatkozatok, amiket az aradi gazdasági és ipari élet alapos ismerőitől kaptunk.

Kemény György, a Lomási Faipar r. t. ügyvezető igazgatója a következőket mondotta a munkanélküliségről, annak okairól és a termelés rendes mederbe való tereléséről:

— Ma már az a helyzet, hogy az összes nagyipari vállalatok redukált üzemmél dolgoznak, vagyis lényegesen csökkentették a munkások számát. A sokféle ok közül talán a leglényegesebb a vállalkozási kedv kisebbedése. Ma nem csinálunk u. n. a nagy üzleteket, a mik 10—15 évre szólnak, mert egyszerűen nem lehet. Valutánk nincs stabilizálva és ez kizár minden hosszabb időre szóló reális számítást. Értésüleim szerint legnagyobb a munkátlanság a vasutépítési munkások között, hisz, mint tudjuk, vasutépítés egyáltalán nincs már évek óta. A faipari vállalatoknál általában 15—20 százalékos redukcióról lehet beszélni, amely persze még növekedhetik, ha valami egészséges változás nem következik be hamarosan.

— Szerintem a lej stabilizációja lényeges javulást idézne elő és ezután erős fellendülés következne be, ami magával hozná a munkanélküliség enyhülését is. Hogy ez azonban mikor következik be, az természetesen a jövő titka.

Munkatársunk beszélgetett erről a kérdésről Steigerwald Alajossal, az aradi ipartestület elnökével is, aki a következőket mondotta:

— Hogy mi az oka a munkanélküliségnek, azt ma még talán nem is lehet tudni. A pénzte-

rescu kijelentette, hogy a rend biztosítása érdekében **teszi magát akármilyen törvényen, mert az állam biztonsága mindenképp föltött való.**

Sasu volt miniszter határozati javaslatot terjeszt elő, amelyben a kamara biztosítja a kormányt feltétlen támogatásáról, a törvényes rend fenntartása érdekében. A határozati javaslatot a kormány párt egyhangulag elfogadja, a nemzeti-parasztpárt nem vesz részt a szavazásban. Ezután megkezdik a felirati vitát. Az ülés folyik.

lenség, a vállalkozási kedv hiánya, valutánk stabilizálatlansága, vagy más-e: ki tudná megmondani? Valószínű, hogy mind együttvéve. Egy év óta tart már ez a leépítési mozgalom és az iparosok is igyekeznek oly kevés munkaerővel dolgozni, amennyivel csak tudnak. De hiába minden. Tuldrágák vagyunk. Némely árura több a vám, mint amennyit maga az árú ér. Ily körülmények között természetes, hogy az ipar pang, nincs forgalom, az iparos nem keres semmit. A legszomorubb azonban az, hogy egyelőre kilátás sincs a javulásra. Nem marad ugylátszik más hátra, mint hogy beletördödjünk a változhatatlanba.

Beszéltünk a munkásság egyik vezetőjével is, aki így nyilatkozott:

— A romániai munkások ötven százaléka van jelenleg munkanélkül, de ez a szám állandóan emelkedik. A Prahova-völgyében augusztus végén és szeptember elején százezer embert bocsátottak el alkalmazásukból. Regeteg embert bocsátottak el a Zsil-völgyében, Resicán 2000 munkást, a Marosvölgyében mintegy 10 ezer munkást. A munkanélküli segélyezés már csaknem teljesen kimerült, nem bírja a szakszervezet a végletekig.

... Sötét képek ezek. Fenyegető rémként közeledik a tél.

Bonyodalmak

egy életrajzi leányvesztés körül.

Amikor a csábítóról kisütk, hogy örült.

(Az Arad Közlöny pécsi tudósítójának távirata.) Érdekes ügy foglalkoztatja a pécsi törvénytársak: Schmege István 38 éves malomvállalkozó az egyik tánciskolában szeméttett egy 15 esztendősvölgyőre leánykára és megkérte Huszty Andrást, az iskola zongoramesternőjét, játsza a leányt a kezére. Február 10-én Huszty azzal a kifogással, hogy férje elutazott és fél egyedül aludni megkérte a leánykát, hogy aludjon nála. A leány bele is egyezett és együtt haladtak a tánciskola végzetével hazafelé. Az uton hozzátuk csatlakozott Schmege, aki észrevétlenül a saját lakásának kulcsát csuszta oda a zongoramesternőnek. Együtt mentek a vállalkozó lakására, ahol megvacsoráztak, majd lefeküdtek. Ejszaka Huszty kisont a szobából, ahova néhány pillanat múlva Schmege jött be hálókabátban. A leányka azonban ébren volt még és lármát csapott, majd felkapta ruháit és kiugrott az ablakon — egyenesen egy detektív karjaiba. A detektív ugyanis ismerte Schmegeket és tudta mit akar, amikor a tánciskola előtt találkozott a csoporttal. Ezért elhatározta, hogy őrt áll a vállalkozó lakása előtt. A detektív azonnal hazavezette a leányt, majd biztatására a szülők megtették a bünyádi feljelentést. A szekszárdi törvénytárs Schmegeket hat havi, Husztyt négy havi börtönre ítélte, míg a pécsi ítélőtábla, amelyhez az ügy felebbezés következtében került, felemlte Husztyt bünyését két évi fegyháza.

Schmege ügyében azonban az utóbbi napokban fordulat történt. Védője beadványt nyújtott be a törvénytársakhoz és hivatkozva arra, hogy a vállalkozó tiz esztendőt különböző elmegvívintézetekben töltött és a börtönben ugra kitört elmébaja, a vádlott megvizsgálását kérte. Az orvosokért hamarosan megállapította, hogy Schmege köz- és önszéleses örült és az volt a bünyeselekmény elkövetése idején is. Ezen az alapon a védő a per uirafelvételét kéri.

Megmozdul Erdély zsidósága.

Nagyarányu tiltakozó mozgalom a zsidó hitközségek egyesítése ellen. Fildermann esztendő óta tervezi az egyesítést. — Nagygyűlés készül Timisoarán a felekezeti törvény ügyében.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-tudósítójának telefonjelentése). Az erdélyi zsidóságot hetek óta izgalomban tartják azok a hírek, amelyek szerint a közeli napokban a szenátus elé kerülő felekezeti törvényben gondoskodás történik a zsidó hitközségek egy közös szervezetbe való tömörítéséről is. Az izgalmat aztán az U. E. R. elnöke, Fildermann egy nyilatkozattal próbálta lecsönnesíteni, amely így hangzott:

1. Az az állítás, hogy egyesíteni akarom az összes hitközségeket, hamis. Állítottam és állítom, hogy respektálni kell az összes hitközségeket abban a formában, amelyben vannak.

2. Az az állítás, hogy meg akarom szüntetni az ortodox hitközségek autonómiáját és azokat a neológokkal egyesíteni szándékozom, éppoly hamis, mint az első állítás.

3. Az az állítás, hogy a zsidó vallás ügyeit egy központi szervezet fogja intézni Bucurestiből, teljesen légből kapott.

Dr. W. Fildermann.

Dr. W. Fildermann, az U. E. R. elnöke és a regáti zsidó hitközségek uniójának alelnöke nyilatkozatában tehát kijelentette, hogy neki nincs szándékában a zsidó hitközségek egyesítése és arra sem gondol, hogy az összes romániai zsidók legfelsőbb szervét Bucurestiben megszervezze. Hogy ez állítás azonban mennyire nem felel meg a valóságnak, leközzöljük a következő okmányt, mely minden argumentumnál hivebben fogja bizonyítani épen az ellenkezőjét annak, amit Fildermann állít:

Románia

Cimer.

Miniszterul Cultelor și Artelor

Direcția Generală a Cultelor

No. 29051.

A minisztérium átvette a június 1-én benyújtott kérvényt, melyet 29051. szám alatt regisztrált és amely bejelenti, hogy a regáti zsidó hitközségek 1921. május 19-én és 21-én egy konferenciára összegyűltek és megalakították a regáti zsidó hitközségek unióját, mely unió egyelőre ideiglenesen alakult és melynek a következő céljai vannak:

1. Elősegítse a zsidó hitközségek szervezését és előkészítse a jövőben az egész ország hitközségeinek teljes megszervezését.

2. Összeköttetést keressen a csatolt területek zsidó hitközségeivel és bázist keressen arra, hogy megalkotható legyen Nagyrománia zsidóságának törvényes képviselője.

3. Interveniáljon a kormánynál az egységes zsidó hitközség kreálása céljából.

4. Elkészítsen egy törvénytervezetet a zsidó hitközségek országos uniója céljaira.

Tekintettel arra, hogy ezen képviselő minden tekintetben teljesen segítségünkre lesz a zsidó egyház megszervezésében, míg megalkul a zsidó hitközségek országos uniója, a minisztérium elismeri a regáti zsidó hitközségek unióját. És az elismerés folytán a szervezetnek jogában áll megalakulni és elkészítheti azt a törvényjavaslat tervezetet, mely hivatva lesz megszervezni a zsidó egyházat és a zsidó hitközségek országos unióját.

C. Banu miniszter.

Dr. P. Jonescu
director general.

Ezen okmány, mely elismerte a regáti zsidó hitközségek unióját, teljesen világosan bizonyítja azt, hogy Fildermann dr. nyilatkozata nem felel meg a valóságnak. Ugyanis Fildermann dr. az alelnöke volt (ma is az) ezen szervezetnek, melynek célja között ott szerepel a zsidó hitközségek egyesítése, unifikálása és ugyancsak a céljai között szerepel a szervezetnek az, hogy Bucurestiben legyen a zsidók legfelsőbb szerve. Ezek után teljesen érthető, ha az erdélyi zsidók ma megdöbbenve tekintenek Bucurest felé, ahol már hat évvel ezelőtt elhatározták, hogy egyesítik a zsidó hitközségeket és azóta a kormánnyal kötött paktum alapján elérkezettnek látják az időt a cselekvésre.

A fentebb olvasható bucuresti-i jelentéshez cluji (kolozsvári) tudósítónk telefonjelentése még az alább következő érdekes megállapításokat közli: Az új felekezeti törvényjavaslat óriási nyugtalanságot és izgalmat váltott ki az erdélyi zsidó hitközségek körében. Az izgalom annál is jogosultabb, mivel sem az ortodox, sem a neolog hitközségek vezetői nem kaptak meghívót erre a kongresszusra, hogy az államhoz való viszonyukat megtárgyalják. Az ortodox hitközségek féltik az autonómiájukat, míg a neolog hitközségek eddigi szervezetüket kívánják biztosítani. A regáti Uniunea élén Berkovits Ely bankár áll, aki uniformizálni akarja az ország összes hitközségeit és ezeket be akarja olvasztani a vezetése alatt álló Uniunea-ba. Állítólag a liberálistá Berkovits a liberális kormánnyal már meg is állapodott volna ebben a tekintetben és ezért nem hívták meg a zsidóság vezetőit kongresszusra. Amikor a zsidó vallás jogszabályi szenátorságát kellett betöltenie, ezt dr. Niemerower bucuresti-i főbábiával töltötte be.

Betiltották a pesti egyetemek tüntetését.

A budapesti rendőrség nem engedélyezte az egyetemi hallgatók tömeges felvonulását.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A rendőrség nem engedélyezte az egyetemi hallgatók által tervezett néma tüntető felvonulást a parlament elé. A tiltalmat azzal indokolták meg, hogy ilyenemű tüntetéseket elvből nem engedélyeznek. Legfeljebb annyit tehetnek az egyetemi hallgatók, hogy küldöttség jelenjen meg az országban, amelyen minden fakultást egy egyetemi hallgató képviselhet. Amennyiben a felvonulást mégis megkísérel-

nek, azt a rendőrség feltétlenül megakadályozza. Így szerint az ifúság a betiltó végzést megfélebbezte a belügyminiszternél. Budapesti tudósítónk jelentése szerint az egyetemeken még mindig nem uralkodik nyugalom. A bölcsészeti fakultáson és a közgazdasági egyetemen még ma is tartottak az igazoltatások, az orvosegyetemen és a klinikákon pedig szintén nem engedték be a zsidókat. A jogi és műegyetemen azonban már nem igazoltattak ma.

Aradmegyei gazdák mint soffőrök.

Érdekes soffőrvizsga az aradi rendőrségen. — Ötven vidéki autótulajdonos-gazda hódó je-entkesett vizsgára.

(Arad, október 27.) A háboru által előidézett gazdasági eltolódások leginkább a falvakban éreztették hatásait. Addig, amíg a városi ember elszegényedett a középosztály anyagilag tönkrement, a falvakban milliommokká lettek a földművesek, az egy-két holdak tulajdonosai, akiknek már nem azért volt fő táplálékuk a szalonka-kenyér, mert többre nem tellett, hanem mert megszokták a táplálkozás eme módját és rabjai lettek a pénzügyítésnek. A gabonatermelő falvaknak ki voltak szolgáltatva a városok és eleinte csak a pénzfolyó ömlött az apró községek parasztviskóiba, később beköltözött a kultúra is. A városi iskolákba küldött gyerekek hazavitték a nagyvárosok szellemét is. Könyveket, gramofont találhatunk ma a falusi parasztházakban és a rázós, döcögős szekerekhez szokott emberek figyelni kezdtek a poros utcákon keresztülröbögő autókra is. Ma már több mint kétszáz automobil van az aradmegyei községek lakosainak tulajdonában.

Ma délután soffőrvizsga volt az aradi államrendőrségen és erre a vizsgára jelentkezett hetven ember közül csak husz aradi és ötven a községek lakosai közül való. Másik jellemző dolog az, hogy az ötven aradmegyei soffőrelőt mind autótulajdonos, míg a husz aradi közül tizennégyen csak azért vizsgáznak, hogy kenyérkereseti célból megszerezzék a soffőrigazolványt. A soffőrvizsga ma délután négy órakor kezdődött. Hara komisár a közlekedési ügyosztály vezetője eisorsban a vidékieket vizsgáztatta, akik közül huszonöt embert választott ki a vizsga első napjára. A vizsgázók csaknem mindnyájan földműves-emberek. Tiszta sötét ruhába öltöztek az ünnepélyes alkalomra és csizmájuk ragyogott a délutáni napfényben.

Az autók tömege sorakozott a rendőrség épülete előtt és a ma délutáni gyakorlati vizsgán fényesen megállták helyüket a vizsgázók. Mindössze öt embert utasítottak ismétlésre,

dr. Fildermann és Berkovits. Meg sem kérdezték az ország zsidó vezetőit ebben a kérdésben és ezért protestált az ortodoxia a Niemerower megválasztása ellen. Most újra fog ismétlődni ez az eset, a kultusztörvényjavaslatnál megint csak az Uniunea fogják megkérdezni és hiába nyilatkozik dr. Fildermann egy sürgönyben, hogy ő nem akar egyesíteni és nem akarja elvenni az autonómiáját a hitközségnek, a tény az, hogy az ország összes hitközségeinek a központja a bucuresti-i központ lesz és innen fogják dirigálni a liberális politikusok, Berkovits Ely és Fildermann, akik a legutóbbi választáson is a liberálisokkal pártáltak le. Itt látszik ki, hogy miért kellett mellőzni a lecsatolt területek zsidó vezetőit a kongresszusról, mert a regátiak az egységes hitközségek formáját akarják bevezetni, amelynek vezetése az ő kezükben van. Mint értesültünk, november hó második felében az ortodox hitközségek Oradeán (Nagyváradon) és a neolog hitközségek Timisoarán (Temesváron) fognak kongresszust tartani és memorandumban fognak tiltakozni az ellen, hogy őket bekényszerítsék a bucuresti-i központba és felettük a bucurestiek rendelkezzenek. A zsidó hitközségek szervezkedéséről függ, hogy eddigi önállóságukat megvédjék az új törvényben.

nek, azt a rendőrség feltétlenül megakadályozza. Így szerint az ifúság a betiltó végzést megfélebbezte a belügyminiszternél. Budapesti tudósítónk jelentése szerint az egyetemeken még mindig nem uralkodik nyugalom. A bölcsészeti fakultáson és a közgazdasági egyetemen még ma is tartottak az igazoltatások, az orvosegyetemen és a klinikákon pedig szintén nem engedték be a zsidókat. A jogi és műegyetemen azonban már nem igazoltattak ma.

huszan kifogástalanul oldották meg a legnehezebb hajtási problémákat. A vizsga a rendőrség udvarán kezdődött, ahol a jelentkezőknek parancsszóra indítani, fordítani, megállítani kellett az autót, majd az uccára mentek, ahol a kitérésről és a közlekedési rendszabályok gyakorlati módszeréről kellett vizsgáznok. Az öt elbukottat az ucca forgalma hozta leginkább zavarba. Nem tudtak szabályszerűen kitérni és az utkeresztezéseknél, szerencsére csak jelentéktelen karambolokat idéztek elő. A gyakorlati vizsga még három napig fog tartani és utána következik az elméleti. A megbukott vizsgázók szomoruan hagyták ott a rendőrség épületét és a többiek bizakodva indultak haza, hogy a valószínűleg hétfőn tartandó elméleti vizsgára alaposan felkészüljenek.

RÓZSÁK...
Ellenállhatatlan dalkeringő.
Kottája 36.— lej. Mindaneit kaprató.

Újabb bankösszeomlás Brailában

A Görög-bank bukása alapján rendítette meg a brailai pénzplacot.

(Az Aradi Közlöny brailai tudósítójának távirata.) A brailai Görög-bank bukása után teljesen bizonytalan lett a helyzet a brailai pénzplacot. A hatalmas bank bukása alapján rendítette meg a többi pénzintézeteket is s ezek között elsősorban a Banca Dunarea Romaneasca helyzete ingott meg. Mint pénzügyi körökben tudják, a pénzintézet legutóbbi közgyűlésén súlyos vádak hangzottak a bank vezérigazgatója, Albulet ellen, akit az a vádolnak, hogy bár hónapokkal ezelőtt tudott a Görög-bank fizetési nehézségeiről, mégis többmillió hitelt nyújtott a bukott pénzintézet számára. Ezáltal a saját bankja renitabilitását ingatta meg. Ugy tudják, hogy a Banca Dunarea Romaneasca napjai is meg vannak számlálva.

Elsimultak az akadályok

az arad—timisoarai színiszezon felől

A minisztérium táviratilag engedélyezte, hogy a társulat egyszerre két városban játszon. — Az aradi szintársulat nagyszerű bemutatkozása Timisoaran (Temesváron).

(Arad, október 27.) Tegnap, a timisoarai (temesvári) illetékes hatóságok Bucurestiből értesítést kaptak, hogy hivatkozással a koncesszió-törvények 19. paragrafusára, a minisztérium külön kibocsájtott engedélyével lehet csak egy társulatnak egyszerre két városban előadást tartania. Ez az intézkedés elsősorban az Arad—Timisoara közös színiszezonra érintette és a váratlanul jött hír annál kínosabban hatott az aradi színház igazgatóságára, mert az elővigyázatosan már amúgy is kért külön engedély még mindig elintézés alatt áll s épen a tegnapi napra akarta Szendrey Mihály színház igazgató a timisoarai (temesvári) szezonját megkezdeni. Történetesen azonban Aradon épen ekkor román előadás volt és a timisoarai (temesvári) megnyitó megtartásával csak egy helyen játszott a társulat és így a tegnapi előadást akadálytalanul megtarthatta Szendrey Mihály. Mára azonban már bizonytalanná vált a timisoarai (temesvári) előadás, mert — noha Szendrey Mihály sürgős táviratot intézett a minisztériumhoz, hogy kérvénye végleges elintézése előtt táviratilag engedélyezzék az egyszerre két városban való működését és a timisoarai (temesvári) idény folytatását, erősen kétséges volt, hogy a válasz idejében megérkezzék — mára már Aradon is van előadás és így a timisoarai előadással két helyen játszott volna a társulat, amit azonban a koncesszió-törvények nem engedélyeznek külön engedély nélkül. A helyzet már-már úgy alakult, hogy a miniszteri válasz megjöttéig a timisoarai (temesvári) előadások szünetelnek; midőn általános öröme ma, a késő délutáni órákban megérkezett a várva-várt válasz, amely engedélyezte az egyidőben való együttes szezon. Így a fölmerült akadályok teljesen elsimultak és a tegnap megkezdett timisoarai (temesvári) színiszezon Szendrey Mihály zavartalanul folytathatja.

Egyébként a timisoarai (temesvári) szezonkezdést a legnagyobb siker, a legmelegebb színházi est jegyében folyt le. Komoly körök egyértelmű megállapítása szerint Szendrey Mihály társulata az első komoly művészetet szolgáló ensemble Sebestyén Géza óta. A debütáló nagy sikerére legyen a következő kritika jellemző, amely a timisoarai (temesvári) Déli Hírlapban látott napvilágot: „A legkisebbik Horváth lány”-nyal, a Budapesti nagy sikert aratott operettel kezdte meg Szendrey Mihály az ideai timisoarai (temesvári) magyar szezon és megállapíthatjuk, hogy az előadás méltó volt a megnyitás ünnepélyességéhez. A kis színpad erősen korlátozott lehetőségei ellenére is olyan rendezésben és olyan előadásban került színre a darab, amely a régi, békebeli színházi esték forró sikereire emlékeztetett bennünket. Igen sok régi ismerőst is üdvözölhettünk s úgy ók, mint a most bemutatkozott tagok egész estén át a leglelkesebb ünneplés központjában állottak. A címszerepet Lengyel Irén alakította, aki diadalmas szépségének, gyönyörűen csengő hangjának, lebilincselő szeretetreméltóságának és játéktudásának egész arzenálját a siker szolgálatába állította. Betegh Bébi, akit Erdély visszatért budapesti sikere színhelyétől, egy hangban, mint játékban, elsőrendű volt. Fekete Irén, ki szintén régi ismerőse a temesvári közönségnek, ezúttal énekes szerepben mutatkozott be és a második felvonásban előadott Herkulesfürdői emlék édes dallamával beigazolta, hogy nemcsak a drámai hősnő szerepkörében tud maradandó sikereket aratni. Szentgyörgyi Mária bájos Horváth-lány volt. Deésy Jenő a szerelmes alispán szerepében nyújtott kiváló alakítást. Olasz Lajos pedig az államtitkárt vitte kitünő elképzelésben színpadra. Kun Dezső az alispán szerepében

NAPOLEON. NAPOLEON. NAPOLEON.

ben szintén jó volt. A kacagtató humorról ifjabb Szendrey Mihály, Győző Alfréd és Simon József gondoskodtak, akik három mulatságos figura megjelölésében megérdemelt zajos sikert arattak. A többi szereplő is méltón egészítette ki a kiváló együttest. A rendezésért Hentényi Elemért, a zenekar precíz munkájáért

Faluvá züllesztik le Aradot.

Lehetetlenül elhanyagolt állapotban vannak a város nyilvános terei. — Parkok az elhanyagolt piszkos terek helyén. — Mély álmot alszik a városzépészeti bizottság.

(Arad, október 27.) Aradváros vezetőségének figyelmét különböző körülmények felhívták az aradi terek lehetetlen állapotára. A város illetékes ügyosztálya tanulmányozni is kezdte ezt a kérdést és a tanulmányozás bizony igen szomorú eredménnyel járt, amennyiben csakhamar megállapítást nyert, hogy az aradi terek gondozatlanok, elhanyagoltak és piszkosak. Kiderült az, hogy az egy Piata Avram Iancu (Szabadság-teret) kivéve, amely ugyan szintén bizonyos kívánni valókat hagy hátra, de legalább nem oly gondozatlan, mint a többi, a város összes terei szánalomraméltó állapotban vannak. A Piata Imparatul Traian (Attila-ter), a Piata Stefan cel mare (Béla-ter), a Piata Mihai Viteazul (Ferenc-ter), a Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-ter), a Piata Pestelui (Hal-ter), a Piata Luptei (Szent Péter-ter) és a többi aradi tér, amely mind disze kellene, hogy legyen a városnak, inkább szégyene lett.

Amikor ennek okait kutatták, a legtöbb esetben azt találták, hogy a vásárosok telepsznek meg a terek egy részén szekereikkel és különböző gyümölcsöket és más élelmiszereket árulnak, úgy, hogy állandóan szeméttel és piszokkal hintik be a tereket. Egyes tereken már odafajult a dolog, mint például a Piata Mihai Viteazul (Ferenc-ter), hogy a kocsik a legnagyobb nyugalommal keresztül-kasul hajtanak a téren anélkül, hogy ebben valaki megakadályozná őket. A város vezetősége elhatározta ezért, hogy a legszigorúbb rendszabályokkal fogja megakadályozni azt, hogy a vásárosok faluvá zülleszték Aradot és minden rendelkezésre álló eszközzel oda fog hatni.

Művészet.

„Bohózat egy párisi szállodában.”

Irták: Szántó Armánd és Vaszary János. Vigjáték-bemutató az aradi színházban.

Francia írók szinte kisajátított terrénúrra lép két új magyar szerző és megmutatják, hogy a találatosság, ötletek-teremtette jókely humor, éppoly honol tarisznyájukban, mint bármely francia kollégának. Sőt, Szántó Armánd és Vaszary János vigjátékukban az elkapott bohózat konvenciókon túl, merősen ügyesek és hirtelen fordulattal egészen új szint, élt adnak darabjuknak, melynek tartalmát kétségtelen sok kacagásra készítő keretbe ültették a szerzők és a helyzetek humorát az aradi előadás szereplői vigjátéki képességük fölfokozottságával festették alá. Kálmán Sári, Mészáros Béla állanak a darab élén, nagyszerűen megmintázott figurákkal. Pally Manyi, Szepessy Eta, Szendrey Mihály, Jávor Alfréd, Kallós József, Jung János, Kováry Emil tolmácsolják simulékonyan a többi alakokat. Mészárosé a rendezés érdeme. Szép ház és sűrű tapsok jellemezték a bemutatót, amely kétség-telenül nagyszerű bevezetője volt az ezévi vigjáték-szezonnak. (S.)

* Az aradi városi színház heti műsora a következő: Péntek: Bohózat egy párisi szállóban, bohózat. (B. bérlet.) Szombat: Borcsa Amerikában, operett. (A. bérlet.) Vasárnap délután 4 órakor: Borcsa Amerikában, operett. (Rendes helyárak.) Este: Román előadás.

* Osvát Kálmán szombaton este William Chissoldról beszél. Szüknek fog bizonyulni a Kulturpalota kisterme szombaton este, mikor Wells sokat vitatott regényét világítja meg Osvát Kálmán, a maga mindig frappáns reflektorfényével. Minden gondolkodó ember ott lesz, hogy meghallgassa a kitünő konferansziét, aki ezen az estén ragyogó szépségű Lindbergh-koufe-

Csányi Mihályt illeti elismerés. A színházi est a legforróbb siker jegyében folyt le és nemcsak a szereplők, akik sok nyíltzsiná tapsot is kaptak, hanem az igazgató sikerét is jelentette. Temesvár ugyilátszik végre megkapta azt az igazgatót, akit a sok megpróbáltatást kiállott temesvári közönség megérdemelt.

hogy ezeket az elhanyagolt tereket újra rendezzék, kiaszfalozzák és szigorú büntetéssel sújtják azokat, akik szeméttel dobálnak el a tereken. A város rendszabályaira már erősen szükség volt, miután Arad köztisztasága az utóbbi években annyira leromlott, hogy valósággal szégyelte magát a város minden polgára, amikor valamilyen előkelő személyiség Aradra látogatott, dacára annak, hogy az illetékesek ilyen esetben külön rendeletek kiadásával vigyáztak arra, hogy a városnak tetszetős képe legyen. Remélhetőleg ez a terv nem fog terv maradni, hanem hamarosan kivitelre kerül és Arad köztisztaságát visszaállítják arra a nivóra, amelyen néhány évvel ezelőtt állott.

A tervvel kapcsolatban volna még egy említésre méltó gondolat. Annak idején a város vezetősége — a közönség általános tiltakozása közepette — azzal a tervvel foglalkozott, hogy a Piata Avram Iancu (Szabadság-teret) kiparkirozza. Ha a város parkirozni akar tereket, miért nem parkirozza azokat, amelyek mostanáig el voltak hanyagolva? Igen szép lenne ha a Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-ter) a szénás- és almásszekerek helyett fák államának, vagy a Piata Stefan cel mare (Béla-teri) szeméttelrakodóhely parkká alakulna át. Ezeknél a tereknél nem volna oly költségés a befásítás, mint a Piata Avram Iancu (Szabadság-terénél), ahol igazán semmi szükség sincs a parkirozásra. Mindez azonban a városzépészeti bizottság feladata volna, amely bizottság — és ezt mindenestre leszögezhetjük — fennállása óta egyetlen egyszer sem ült össze.

ranszát is elmondja, nagyszerű előadóművészzel. Jegyek elővételben Oláhkönyveskereskedésében már kaphatók. Mindenki gondoskodik jegyről.

* Borcsa Amerikában óriási sikere még mindig olyan hatással van a közönségre, hogy akárhányszor játszik, mindig megtelik a színház nézőtere. Ezen a héten kétszer szerepel a játékranden. Szombat este 8 és fél órakor A) bérletben kerül színre a népszerű operett és vasárnap délután 4 órai kezdettel játszik a rakamazi leány tréfás históriáját.

* A biborruhas nő. Jean Gilbert nagyszerű operettje lesz a jövő hét eseménye. A világhírű operettnek tulajdonképpen ez lesz az igazi premierje Aradon. A címszerepet Lengyel Irén fogja játszani, akinek ez egyik legkiválóbb alakítása.

* Az Édenkert az ideai színházi szezon legnagyobb siágere, amely a világ legnagyobb színpadjainak állandó műsordarabja. Most filmet készítenek a nagyszerű vigjátékból, amelynek aradi premierje a jövő héten lesz. A színház próza együttese nagy ambícióval készíti a premierre, amely messze ki fog emelkedni a próza darabok keretéből.

* Egy szindarab érdekes karrierje. New-Yorkból jelentik: Nemrég szüntették be Aun Nichols híres szindarabjának, Abies Irish Rose-nak a sorozatos előadását. A darab egyhuzamban öt éven keresztül volt műsoron és összesen 2327 előadást ért meg. A Republic Theater öt évvel ezelőtt, 1922. május 23-án mutatta be a darabot, amely azóta állandóan műsoron volt és amely milliókat hozott a színháznak és a szerzőjének.

MEGNYILT!
sotlui **RENDY-NAGY**
üzletüzlete Arad, Bohus-pal. (Apollo mozi mellett)
Allandó angol szöveg raktár, szolid árak,
modern szabás, elsőrendű munka!

Megmentették a Mafalda legtöbb utasát.

Borzalmas jelenetek játszódtak le a hajó süllyedésénél. — Az utasok egymást marcangolták a menekülésért. — A leirhatatlan pániknak a hajó legénysége fegyverrel vetett véget.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Mai számunkban részletesen beszámoltunk a Principesa Mafalda, az olasz hajópark egyik legnagyobb, legegységesebb luxushajójának katasztrófájáról, amelynek az első hírek szerint nyolcszáz utas lett volna az áldozata. A hajó a brazilai partok közelében zátonyra futott és szikratávíró útján kért segítséget. A részletes jelentések szerint addig, míg a segítség megérkezett, borzalmas harcok játszódtak le. Egyrészt a matrózok és a kabinutasok között folyt a véres harc a mentőcsónakok birtokáért, másrészt a fedélzetköz utasai között. A kapitány az első pillanatokban teljesen elveszítette az uralmát a hajó személyzete felett. A harcok folyamán két embert lőttek le. A hajón elegendő mentőcsónak volt az összes utasok megmentésére, azonban a halálfélelemtől félig megőrült emberekkel nem lehetett semmiresem jutni, mindenki tülekedett és verekedett egy-egy helyért a csónakban. Valóságilag marcangolták az emberek egymást, abban az igyekezetükben, hogy mielőbb a mentőcsónakra kerüljenek. Egy mentőcsónakba annyian ugrottak be, hogy a csónak felborult és a bennülő 13 utas a tengerbe esett. A halottak száma még mindig bizonytalan, az olasz hajózási ügynökség azonban reméli, hogy sokkal kevesebben pusztultak el, mint az első jelentésekben szereplő 800 utas.

A rio de janeiroi jelentések szerint a tengerészeti minisztériumhoz az az értesítés érkezett, hogy a katasztrófa nem messze a partoktól, Acoralhes közelében történt. A rio de janeiroi olasz követséghez az a rendelet érkezett Mussolinótól, hogy a hajótörötteknek minden lehetséges módon legyenek segítségére. A római jelentések szerint a Mafalda fedélzetén 986 utas és 240 főnyi személyzet volt, amiből azonban 1150 embert sikerült megmenteni. A jelentések szerint a hajó katasztrófáját az okozta, hogy több utast vettek fel, mint amennyit az úrtartalmat figyelembevéve, szabad lett volna és ez a túlterheltség idézte elő a nagyarányú szerencsétlenséget.

Az esti jelentések már arról számolnak be, hogy az áldozatok száma sokkal kisebb, mint ahogyan azt eleinte hitték. Egy Bahiából érkezett jelentés szerint a hajó matrózai 86 kivételével megkerültek, az utasok is nagyrészt megmenekültek. Az utolsó hírek szerint eddig 1150 utas megmeneküléséről tudnak, többen azonban csónakokon értek partot, úgy hogy az eltűntek száma egészen minimális. Az eltűntek között egy magyar utas is van; dr. Baan Sándor magyar fogorvos, aki Braziliába utazott.

A menekültek ma már részletesen beszámoltak a hajó katasztrófájáról és egyöntetűen igazolják, hogy a kapitány az első pillanatok rémülete után viszonylagos önuralmát és parancsára teljes gözzel indult a süllyedő hajó az Abrothos szirt felé, amely néhány mérföldnyire van a parttól. A kapitány azt remélte, hogy a szirtnek közelében az utasok megmenthetők lesznek. A zenekar mialatt a hajó süllyedt, az olasz himnuszot játszotta, hogy a halálfélelemtől sikoltozó nyolcszáz fedélzeti utast megnyugtassa. A tisztok és a legénység az utasok közé vegyültek, hogy azokat pánik-szerű félelmükben bátorítsák.

A süllyedő Mafalda segítségére siető hajók bámulatos gyorsasággal mentették az utasokat. Mafalda közben már a partok közelébe jutott és több kisebb hajó is segítségére sietett.

ÖLTÖNY, felöltő, télikabát, bőrkabátok, iskolai egyenruhák
FÉRFI ÉS FIURUHÁK
vásárlása előtt tekintsük meg a
SZÁNTÓ ÉS KOMLOS-é
kirakatait és dusan felszerelt
raktárát
ARAD, SZÍNHÁZ-ÉPÜLET. 5212

tett. Amikor az utasok látták a közeledő mentőket, megnyugodtak, de rövid idő múlva ismét kitört a pánik, mert a Mafalda mindig nagyobb gyorsasággal merült el a tengerben. Rengeteg a tengerbe ugrottak félelmükben s közülük sokan ottvesztek. A mentőhajók csupán az emberek mentésére szoritkozhattak, mert a gyors süllyedés miatt a rakomány mentéséről szó sem lehetett: a Mafalda teljes rakományával a tengerbe veszett. Elpusztult többek között a Bakkarini nővérek ötszáz ezer lira értékű jelmeztárháza. Bakkarini nővérek szin-

tén a hajón utaztak, hirneves jelmezkölcsönzőjük van Rio de Janeiroban.

Londoni jelentés szerint Avalon angol hajó kapitánya, akinek nagyrésze volt Mafalda utasainak megmentésében, jelentést küldött felettes hatóságának, amelyben írja, hogy amikor elhangzott Mafalda kapitányának parancsa, hogy mindenki a fedélzetre, mert süllyed a hajó, az utasok között kétségbeesett pánik tört ki. Késeikkel, revolverekkel törtek rá az utasok a matrózokra, akik erőszakkal igyekeztek őket visszatartani. Az asszonyok létépték gyöngyeiket, ékszereiket, fülöngyöket és úgy kínálták a matrózoknak, csak életüket mentse meg. A legénységnek végül csak fegyverrel sikerült visszatartani a tömeget és rendet teremteni. Guli kapitány, az utolsó pillanatig is a fedélzeten volt, hogy megmenekült-e, az ezidre még kétséges.

Jubilál Arad református lelkésze.

Csécsi Imre negyven esztendősi papi pályafutása. — Vasárnap lesz a templomban a meleg és szeretetteljes ünnepség.

(Arad, október 27.) Csécsi Imre, Arad város református lelkészének 40 éves papi jubileumát ünneplik vasárnap nagyszámu és lelkes hívei. Hangsúlyozniuk kell, hogy nem Csécsi Imre ünnepli ezt a nevezetes és ritka évfordulót, hanem tudtán és akaratan kívül barátai, hívei és tisztelői veszik majd körül szeretetük spontán megnyilvánulásaival a népszerű és érdeműs lelképásztort, aki elvi ellensége a jubilálásnak és minden alkalommal erélyesen tiltakozott az ellen, hogy őt ünnepeljék. A puritán világlátású lelkész nemes és terén-szetes gesztusa volt ez és egyideig sikerült is neki vele elhallgattatni minden olyan szándékot, amely a hívek és tisztelők ragaszkodásának méltó megnyilatkozást akart adni.

Tavaly Csécsi Imre egyenes kívánságára maradt el a jubileumi ünnepség, most azonban már nem kerülheti el az ünneplést, mert hívei a hála mögött szinte puccs-szerűen készítettek elő a vasárnapi jubileumot, amely egyszerűségében is imponánsnak ígérkezik. Az eddigi tervek szerint a jubileumi ünnepség vasárnap délelőtt 11 órakor a református templomban fog lefolyni. A presbiterium és a Lórántffy Zsuzsanna-egyesület tagjai teljes számban jelennek meg és szeretetüket kifejező beszéd kíséretében nyújtják át Csécsi Imrénak azt a di-

szes emléktárgyat, amely reális dokumentum lesz az őt méltán megillető hálának és tiszteletnek.

A lelkész jubileuma melegebb, bensőségesebb ünnepély, mint másé. Az ott elhangzó szerencsekívánatok őszintebben csengenek, mert valóban a szeretet és ragaszkodás kifejezői, amelyek nem számítanak rekompenzációra, vagy más ebből származható előnyökre, mintha például egy hivataliönökről vagy miniszterről volna szó. A lelkész jubileuma kedves és megható családi ünnepséggé magasztosul, hiszen az egy szellemi családhoz tartozó lelkek ünneplik a családiőt, a lelképásztort. Csécsi Imre vasárnapi jubileumán is ez a bensőséges családi jelleg fog kidomborodni. De nemcsak a reformátusok, hanem Arad város minden régi lakosa örömmel csatlakozik ez alkalommal az ünneplő családhoz, mert Arad egész társadalmi vallás és nemzetiségi különbség nélkül nagy tisztelettel kísérté Csécsi Imrét papi pályájának négy évtizedes útjain. Osztatlan szeretet árad a nagytudású, fenkölt gondolkodású, galambelkű református lelkész felé, aki az évek hosszú és zivatarktól terhes során át erős vára maradt felekezetének és magyarságának.

Házbértizetés — elsején.

A lakbért az évnegyed első napjának délután öt órájáig kell fizetni. A semmitőszék szenzációs döntése.

(Az Aradi Közlöny oradeai tudósítójától). Nagy érdeklődés kísérte azt a kilakoltatási pört, mely hosszabb idő óta húzódik dr. Major László városi főorvos és a Marmorosch bank nagyváradi fiókja között. A per, amely már megjárt az összes fórumokat, végső fokon a semmitőszék elé került, amely szenzációs ítéletet hozott az ügyben. A semmitőszék ugyanis elrendelte a tisztí főorvos kilakoltatását azzal az indokolással, hogy a bérlő a házbért az esedékes negyedévi bérfizetés napjának délután 5 óráig nem fizette meg. Az ítéletnek ez az indokolása annál érdekesebb, mert dr. Major László annak idején a házbért a bérfizetés napján délután 7 órakor fizette ki és a két órai különbözetet a semmitőszék késésnek minősítette.

Az ítélet indokolásában a semmitőszék kimondta, hogy nincs többé érvényben a nagyszabeni kormányzótanácsnak az a rendelete,

FELHÍVÁS.

Jegypárok, nőstül illetve férhezmenő özvegyek körköröség nélkül 50.000 lejtől 650.000 lejtig terjedő hozományt kaphatnak nagyon előnyös feltételek mellett a

„Fortuna“

biztosító intézet által. Felvilágosítást nyújt a „FORTUNA“ vezérigynöksége Arad, Strada Tache Jonescu (Sárosl-uca) No. 1. 5724

mely szerint a lakó a házbért a negyedév első hónapjának 10-ik napjáig tartozik kifizetni. Ellenben ha a lakó és háztulajdonos közt másféle megállapodás nincs, úgy a városi szabályrendelet van érvényben. A szabályrendelet viszont kimondja, hogy a lakó az évnegyed első napjának délután öt órájáig tartozik kifizetni a bért. A semmitőszéknek ez az elvi jelentőségű döntése most már a kilakoltatási perek egész tömegét fogja a bíróságra zudítani, mert az eddigi gyakorlat szerint a legkritikább esetben fordult elő, hogy a házbért elsején délután öt óráig kifizették volna.

Nyílt harc támad a segai munkásházak körül

(Arad, október 27.) Részletesen beszámoltunk a libásdüllői 40 munkásház ügyéről, amelynek tulajdoni jogára vonatkozólag a város és a munkások között per folyik. Holnap kezdődnek meg a tárgyalások a munkásházak ügyében és a város vezetősége annál sürgetőbben akarja megindítani a tárgyalásokat és befejezni ezt az ügyet, miután a lakók arra az álláspontra helyezkedve, hogy a házak az övék, már megtagadták a bérfizetést. A város részéről dr. Moldovan Silviu, Teodorescu Constantin és Dirlea Vazul gazdasági tanácsos folytatják a tárgyalásokat az érdekeltekkel. A tárgyalások holnap délig befejeződnek és már a holnapi permanens ülés dönt a lakók bérletének ügyében. Ma délelőtt a munkások jogi képviselője, dr. Kelemen Gábor összeköttetésbe lépett a város vezetőségével és kijelentette, hogy a várossal perben álló munkások nevében holnap délelőtt memorandumot nyújt be, amelyben részletesen ismerteti ügyfelei álláspontját.

HÍREK.

A férj

követte a halálba feleségét

Egy micalacai család megdöbbentő tragikus pusztulása.

(Arad, október 27.) Borzalmas tragédia áldozata lett egy micalacai család. Tegnapelőtt, mint jelentette az Aradi Közlöny, Bugar Jánosné harminokilenc éves micalacai asszony, borzalmas kínok között kiszenvedett. Ugyaneznap görcsök között fetrengett lakásában Bugar János és hat éves leánykája is. Az előhívott orvos gombamérgezést állapított meg és az apán és leányán gyomormosást alkalmazott. Az asszony, amikor az orvos megérkezett, már halott volt. Tegnap délután temették el Bugar Jánosné és, amíg a koporsót a rokonok és jóismerősök a temetőbe kísérték, Bugar János is kiszenvedett. A szerencsétlen ember már tegnapelőtt este elveszítette eszméletét és anélkül, hogy magához tért volna, feleségének temetése alatt meghalt. A gyermek még ma is élet-halál közt lebeg. A Bugar-család megrendítő tragédiája nagy részvétet keltett a községben. A csendőrség szigorú nyomozást vezetett be annak megállapítására, hogy hogyan került a családhoz a mérges gomba.

— Az udvar fővadászmestere Timisoarán (Temesváron). Mocioni Antal udvari fővadászmester tegnap Timisoarára (Temesvárra) érkezett. A fővadászmester az elmúlt héten a Retyezáton volt, ahol György görög exkirály, Teleky gróf és Spiesz ezredes társaságában vadászott.

— Hazaérkezett a prefektus. Georgescu János megyei prefektus, aki szombaton utazott Bucurestibe, ma visszaérkezett Aradra.

— Új inspektor az aradi rendőrségen. A belügyminiszter az aradi államrendőrségre helyezte N. Mesesan rendőrségi igazgatót, aki eddig a cluj (kolozsvári) rendőrprefektúra titkárja volt. Az új direktort Filotti Zamfir rendőrprefektus inspektori teendővel bízta meg.

— Az Aradi Közlöny, a közönség kalauza. Nagy külföldi lapok mintájára az Aradi Közlöny hirdetési útítást vezetett be mai számában. Az olvasók könnyebb tájékoztatása céljából egyes hirdetőinket uccák és terek szerint csoportosítva, tetszetős és könnyű szerrel utbaigazító hirdetési kalauzt adunk, amely bizonyára ki fogja elégíteni úgy az olvasók, mint a hirdetők igényeit. Felhívjuk tehát a közönség figyelmét erre az akciónkra, amellyel ismét csak lapunk nagy elterjedéséről és népszerűségéről akarunk bizonyosságot nyújtani.

— A magyar pénzügyminiszter Londonban. Londonból jelentik: Bud magyar pénzügyminiszter szívélyes eszmecserét folytatott Churchill angol pénzügyminiszterrel, aki melegen utalt Anglia és Magyarország történelmi barátságára és kijelentette, hogy legközelebb maga is ellátogat Magyarországra. Ezután elmerését fejezte ki az ország pénzügyeinek gyors helyreállítása miatt. Hangoztatta az egészséges pénzügyi politika továbbfolytatásának szükségességét, mert az biztos alap a külföld bizalmára.

— Támadás egy szerb katonai löporraktár ellen. Belgrádból jelentik: Az elmúlt éjszaka Kragujevac község közelében ismeretlen egyének megtámadtak egy jugoszláv katonai löporraktárt. Az őrszemre revolverrel rálőttek, majd több lövést tettek az épület felé és elmenekültek.

— A Robu- és Cotioiu-család gyásza. Súlyos csapás érte dr. Robu János ügyvéd, volt aradi főpolgármester és dr. Cotioiu Romulus ügyvéd családját. Dr. Cotioiu Romulusné, Robu Viorica három nappal ezelőtt gyermeknek adott életet, aki ma kiszenvedett. A csecsemő halála általános részvétet keltett Aradon.

Kiraboltak egy aradi vasutigazgatót.

Betörés történt Hady Antal lakásába. — A rendőrség elfogta a betörő cselédeleányt.

(Arad, október 27.) Vakmerő betörés történt a napokban Hady Antal vasutigazgató Strada Crisan (Karolina-uccai) lakásába. A tettesek feltörték a lakás ajtaját és harmincezer lej értékű ruhaneműt és több ezer lej készpénzt loptak el. A rendőrség megindította a nyomozást, amely meglepő eredménnyel

végződött. A betörés egyik főtettese a házban már évek óta szolgáló cselédeleány, Imre Ida, aki többedmagával hatolt be a lakásba. A leányt letartóztatta a rendőrség és büntársainak felkutatására megindult az erélyes nyomozás.

— Károlyi Mihályné régiségkereskedő lett. Párisból jelentik: A Journal jelentése szerint gróf Károlyi Mihályné egy angol régiségkereskedő cég párisi fiókjának igazgatónője lett.

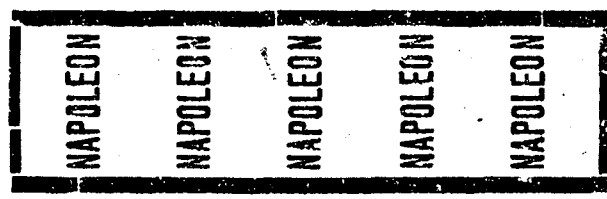
— Eltűnt egy aradi iparostanonc. Barta Emil aradi iparosmester jelentést tett a rendőrségen, hogy tanulója, Strifler Richard tizenhét éves fiú, két nappal ezelőtt eltávozott és többé nem tért vissza. Az eltűnt fiú felkutatására a rendőrség megindította a nyomozást.

— Borzalmas vasuti katasztrófa Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: Súlyos vasuti szerencsétlenség történt a Szerajevó—Moszta közötti vonalon. Egy tehervonat alatt leszakadt a hid és a vonat egy 50 méteres szakadékba zuhant. Az eddigi jelentések szerint a katasztrófának hat halottja van. A halottak között vannak Jovajovics Milenko és Grabes fékezők és Sulenagics fűtő, akiknek összesen csolt holttesteit már kiszedték a vonat romjai alól. Az anyagi kárt eddig nem lehetett megállapítani, az elpusztult áruk értékét azonban milliókra becsülik, mert az összes tehervaggonok telve voltak árukkal. A forgalmat egyelőre átszállással bonyolítják le.

Szörme bundáját a legolcsóbban csak a
"VICTORIA"
 nál confectio divatházban veheti meg
 Arad, a Dáciával szemben.

— Kerékpárlopás Aradon. Bartel József feljelentést tett az aradi államrendőrségen, hogy 7000 lej értékű kerékpárját ellopták.

— Megvizsgálják Erdélyi Béla elmeállapotát. Budapestről jelentik: Enyedi vizsgálóbíró elrendelte a gyilkossággal vádolt Erdélyi Béla elmeállapotának megvizsgálását, mivel letartóztatása óta igen furcsán viselkedik. A legnagyobb dolgokkal szemben közömbös; még akkor is tréfálkozott, amikor Forgás Anus szülei a szeme előtt bementek a vizsgálóbíróhoz, hogy vallomást tegyenek Erdélyi ellen. A vizsgálóbírói végzés értelmében Erdélyit nap-nap után felviszik Bakodi Aurél és Németk. Ödön törvényszéki orvosszakértők hivatalába s ott figyelik elmeállapotát.

— Járművek osztályozása Aradon. A rendőrprefektúra közli, hogy a 16- és járművek felülvizsgálása, illetve osztályozása a már előzőleg történt felhívás szerint október 28-án kezdődik. Ezen a napon a Mihai Viteazul (Ferenc)-téren az I., II., IV. és V. kerület kerül sorra. Október 29-én a III., 30-án a VI. kerület és Gáj, 31-én pedig a város határában lakók lovait, illetve járműveit vizsgálja felül az állatvásártéren a bizottság.

— Dr. Lőrinczy Gyula kisenői volt vezető járásbíró a regáthól hazatérve, Kisenőn ügyvédi irodáját megnyitotta.

— Elfogtak Budapesten egy tizenöt éves kerítőnőt. Budapestről jelentik: Veszedelmes kerítőnőt lelezték le a budapesti rendőrség F. Anna 15 éves leány személyében. A leány a parkokban megismerkedett nevelőnőkkel, akiket lakására invitált. Amikor eljöttek, valamilyen ürüggyel magukra hagyta, mire a szomszéd szobából fiatal emberek rontottak elő, akik erőszakoskodtak a vendégekkel. F. Anna kijelentette, hogy ő a fiatal emberek felbujtására csalta magához a nőket, azt azonban nem tudja, mi történt távolléte alatt. A rendőrség most keresi a fiatalembereket.

— Különös baleset. Londonból jelentik: Különös baleset történt az angol fővárosban. Egy konfekciósüzlet új reklámot tett kirakatába, amely előtt nagy tömeg állott. Egy arrahaladó autobus miatt hirtelen tolongás keletkezett, amelynek következtében több embert benyomtak a kirakatba. Az ablak betörésénél 27-en sebesültek meg.

NOVEMBER HÓ 12-ÉN kezdődik a csehszlovák osztálysorsláték főhúzása (V. oszt.), mely mindennapi húzással egy hónapig tart és amelynél több mint 52.000.000 ötvenkétféle cseh korona kerül kisorsolásra. Rendeljen azonnal egy sorsjegyet a szerencséről közismert Ungár Bankháztól Kosice, Malom-u. 20. mivel már igen sokan boldogságukat nevezett bankháznak köszönhetik. A sorsjegyek árai: 1/5 50 kor., 1/4 100 kor., 1/3 200 kor., 1/2 400 korona. Ajánlatos az összeget mindjárt a rendelés alkalmával postautalványon vagy más módon átutalni, hogy az összeg még a húzás előtt beérkezzen. 5764

— Öszre béreljen Kerpel könyvtárban. — A Kludsky-cirkusz Aradon. A híres Kludsky-cirkusz, amely holnap, pénteken kezdi meg előadásait, Oradeáról (Nagyváradról) ma megérkezett Aradra. Négy amerikai típusú lokomotív vontatta délutántól kezdve a Kludsky-cirkusz vagonjait szakadatlanul a rakodótól s a cirkusz az éjszaka folyamán helyezkedett el a Béla-téren és holnap délben már teljesen készen fog állani.

— Egész Romániában ismerik már a 7 szót: „Bauer, a szerencse fia osztálysorsjegyei mindig szerencsével játszanak.” Rendeljen azért még ma (nehogy kimaradjon az I. osztályu húzásokról) a szerencséről híres bécsi cégnél, Albert Bauer, Wien, II., Favoriten Str. 11. Sorsjegyárak: egész lej 800, Sch. 32; fél lej 400, Sch. 16; egynegyed lej 200, Sch. 8; egytized lej 100, Sch. 4. Fizetés a sorsjegy vétele után.

SÁMSON JAKAB

uriszabó
 anyagban és munkában a legkiválóbbat nyújtja
 Jutányos ár: Arad, új Neuman-ház.

— H. Sziklay Gizi Strada Cercetaciilor (Szent Pál-uccai) tánciskolájában november hó 2-án kezdők részére új tánckör kezdődik.

Vérbosszut esküdtek Cena bég fivérei

Bonyodalmak a meggyilkolt albán követ elszállítása körül. — Ostromállapotot rendeltek el Albániában.

(Az Aradi Közlöny prágai tudósítójának távtrata.) A csehszlovák fővárosban meggyilkolt Cena bég, albán követ holttestét kedden kellett volna elszállítani Albániába, azonban a szállítás körül bonyodalmak támadtak. A temetkezési vállalat, amely a szállítást intézte, 30.000 cseh koronára alkudott meg, miután azonban csak 4000 cseh koronát fizettek ki a szállításért, nem engedte elindítani a vaggont. Az egyezés csak tegnap este jött létre, amikor végre a vaggont a trieszti gyorshoz csatolták és utnak indították Albánia felé.

Cena bég meggyilkolása miatt véres események vetik előre árnyékukat Albániában. A szkutari-i jelentések szerint Északalbanában súlyos zavargások várhatók, amennyiben Cena bég testvérei bosszút esküdtek Achmed Zogu elnökre s felszólították híveiket a csatlakozásra. Achmed Zogu erre elrendelte az országban az ostromállapotot.

Értesítés!

A nagyrabecsült közönség szíves tudomására hozom, hogy női divatszalonomat Str. Eminescu 13. szám alól, nov. hó 1-től Str. Cogalniceanu No. 27. (Mikes Kelemen-u.) saját házámba **HELYEZEM ÁT**, ahol angol, francia és estélyi ruhákat a legelőgansabb kivitelben készítek legutolsó divat szerint, lesszállított árak mellett. Kiváló tisztelettel: **Földesy Sándorné.**

NAPOLEON.

NAPOLEON.

NAPOLEON.

Goga drámát irt.

Háromfelvonásos színdarabot irt Goga és benyújtotta a bucuresti-i Nemzeti Színháznak. Kőműves Kelemen balladáját dolgozta fel modern változatban.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata). A Lascar Catargiu Boulevard márványfalú palotájában lakik Octavian Goga. Amikor felnyílik a dolgozószoba ajtaja és mi kerülünk sorra, épen akkor jön ki Gogától Papacostea és Ghica herceg. Goga kissé lesoványodott, a szeméi élénken csillognak, úgy látszik, már kipihente a miniszteri idők fáradalmait, élénk mozdulattal int helyet.

— Két intervjut szeretnék csinálni, mondjuk egyet a költővel, egyet a politikussal.

— Az első interjú könnyebben fog menni, a második azonban nehezebben, nehéz, zavaros idők vannak, nem szívesen nyilatkozom politikáról, hanem ha az irodalmi munkásságom érdekli az urakat, szívesen elmondom, hogy most egy drámát fejeztem be, melyet a bucuresti-i Nemzeti Színházhhoz nyújtottam be és Mariora Ventura fogja játszani benne a főszerepet. Már meg volt az első olvasópróba s azt hiszem, hogy februárban megtarthatjuk a premiert.

Manole mester, a román Kőműves Kelemen balladája a dráma alap gondolata. Manole mester, aki a híres arghesi templomot építette, nem boldogult az építéssel, amit nappal épített, éjszaka ledült és csak akkor sikerült nagy művét befejezni, amikor feleségét beleépítette a falakba. Ez a monda nemcsak a magyaroknál, de a szerbeknél is megvan. — E ballada alap gondolata az, hogy nincs művészi alkotás fájdalom nélkül. A művészi alkotás misztériuma van ez egyszerű balladában elrejtve és tulajdonképpen ez az én modern, vagy ha úgy tetszik szimbolikus drámámnak az alap gondolata. Az én Kőműves Kelemenem, egy fiatal, modern szobrászművész... Ha Molárnak szabad volt az örök Mefisztófeleszt frakkba bujtatni, én is felöltöztethetem az én Manole mesteremet — szmokingba. Az első felvonás a sinaiai nyaralóhelyen játszódik le, egy hotel halljában, ahol a szobrász megismerkedik egy asszonnyal. A második felvonás egy bojár kasztyuban játszódik le, ahol a dráma kifejtődik. A szobrász szereti az asszonyt, akinek férje van — a kastély ura. És a harmadik felvonás a szobrász műtermébe visz bennünket. A szobrász, aki el akarta az asszonyt az urától szakítani és mivel ez nem sikerült neki, fájdalomban elkészíti a nagy munkáját és amikor végre már jön a nő — meghalt a szerelem. A szobrász Kőműves Kelemenre hivatkozik, aki szintén beleépítette a művébe azt, ami neki a legkedvesebb volt.

Igy e néhány szóból természetesen nem igen lehet látni a darabot, nem is szívesen mondom el a tartalmát... Azt hiszem, a német színpadokon szívesen fogják fogadni, hiszen a darab tele van misztikummal és a németek hajlamosak a misztikumra. Lehet, hogy Franciaországban is színe kerül, a magyar színpadoktól még nem kaptam ajánlatot...

De ezenkívül még be akarom fejezni a már régebben elkezdett munkámat, Madách Ember Tragédiáját. A bucuresti-i színház igazgatója szeretné még ez esztendőben kihozni ezt a darabot és ha csak időm engedi, befejezem. Négy kötetben kiadom a háború alatt irt politikai cikkeimet, egy történelmi munkán is dolgozom, mely Románia történelmét tárgyalja. 1914-től mostanáig és végül egy kötet újabb versemet akarom kiadni.

Most ránk nyitják az ajtót. Papacostea főbő. Averescu tábornokhoz hívja Gogát. A part ma délelőtt ülést tart és ezer Goga politikai is részt vesz.

Aradi mérnök megrendítő tragédiája

Az Elettel való harcában elborult az elméje. — Vass Mátyás idegzetét az elhagyott állása utáni hajsza örölte meg.

(Arad, október 27.) Régi és ismertnevi, közbecsülésben álló aradi patricius polgárcsalád egyik Aradon is jól ismert tagját érte utól a Ma megrendítő tragédiája. Az irtózatos leltárc, amely kiméretlenül dühöng, halálra sebezett egy törekvő, tehetséges embert, akinek közbecsülésben élő családját és Aradon lakó özvegy édesanyját mélyen lesújtotta a tragikus emberi összeomlás.

A régi aradiak bizonyára jól emlékeznek még Vass Mátyás aradi szálló- és kávéház tulajdonosra. Ővé volt annak idején a mostani Vadászkiirt-szálloda és kávéház, amelyet akkoriban „Vass“ kávéháznak neveztek. Vass Mátyásnak három gyermeke volt. A legkisebb fia ifj. Vass Mátyás ez előtt 25—26 évvel érettségizett az aradi főreálban, majd a budapesti műegyetemre ment, ahol mérnöki oklevelet nyert és állami kulturmérnök lett. Rövidesen főmérnök lett és az egyik budapesti minisztériumba került, ahol szépen haladt előre a ranglétrán. Már 17 éves állami szolgálat volt mögötte, amikor öt évvel ezelőtt a magyarországi gazdasági krízis és az azzal kapcsolatos leépítési mozgalom súlyos akadályt gördítették Vass mérnök további karrierje elé. Vass Mátyás is osztozott a sok ezer magyarországi tisztviselő szomorú sorsában. Hogy nehéz sorsán valahogy segítsen, elhatározta, hogy más existenciát terem magának. Ideiglenesen nyugdíjaztatta magát. Tizenhét évi szolgálat után kapott 1 millió korona havi nyugdíjat. Vass Mátyás nyugalmazott kulturmérnök új elhelyezkedést keresett magának és csakhamar kapott is állást a balatoni kormánybiztoságnál, ahol dr. Spur kormánybiztos mellé osztották be. Körülbelül 2—3 évig dolgozott itt az Aradról elszármazott mérnök, de új existenciájában nem igen találta meg számítását s a szíve is egyre vonzotta vissza a minisztériumba, ahol 17 évig dolgozott. Mivel pedig csak ideiglenesen volt nyugdíjazva, elhatározta, hogy reaktiválását fogja kérni. Elkezdődött a kérvényezés és a kilincselés és Vass Mátyás mindenhol a legszebb ígéretek kaptak, úgy, hogy otthagyta balatoni állását, mivel — az ígéretek alapján — biztosra vette azt, hogy reaktiválása a legrövidebb időn belül megtörténik. Az ígéretek és biztatások azonban — sajna — csak szép szavak maradtak. A hónapok egyre-másra multak és Vass nem kapta vissza állását a minisztériumban, vissza se mehetett az önként elhagyott állásba, úgy, hogy kénytelen volt az egymillió, azaz most már 80 pengős nyugdíjából tengődni, amely oly csekély összeg, hogy abból még meghalni sem lehet rendesen, nemhogy élni. Szívalmas, borzalmas napok következtek. Vass Mátyás nyomorgott, sokszor valóságga éhezett, de reménykedett: hátha mégis sikerül. Ahogy azonban folyton mult az idő, szétfeszült az utolsó reménysugár is, hogy helyet adjon a sötét buskomorságnak. Vass idegzeté felőrldött a kenyérharcban és az üldözési mániának egy neme lepte meg. Az volt a rögeszméje, hogy állandóan ellenségek veszik körül, akik megakadályozzák, hogy visszakapja állását. Szobájában gyakran viaskodott egyedül a nem létező árnyakkal és tehetetlenül kiáltotta szét az üres sarkokba alkonyatkor:

— Ne bántatok! Ne vegyétek el a kenyereimet!

A napokban aztán rémlátomásai annyira súlyosodtak, hogy ismerősei és rokonai jónak látták értesíteni a dolgról Clujon (Kolozsvárott) lakó Emil nevű gépészmérnök bátyját. Vass Emil azonban üzletileg annyira el volt

foglalva, hogy képtelen volt szerencsétlen öccséhez felutazni Budapestre. Így aztán a rokonok értesítették a beteg mérnök Aradon lakó 75 éves özvegy édesanyját a megrendítő tragédiáról. Az agg matrónát mélyen lesújtotta fia szerencsétlenségének híre, de nem této-vázott egy percet sem, hanem már ma este nekiindult a hosszú és fáradságos utnak, hogy elhelyezze szegény beteg, mindössze 43 éves fiát valamelyik ideggyógyintézetben.

ZIGOTTO
URANIA
FEGYENC.

Politikai okok miatt
nines áthelyezés a vasutnál

A CFR vezérigazgatóságának érdekes rendelete.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Theodorescu, az államvasutak elnökigazgatója, nagyfontosságú rendeletet adott ki. A rendelet kiadását az a körülmény tette szükségessé, hogy az utóbbi időben igen sok állomásfőnököt és magasrangú vasuti tisztviselőt politikai okok miatt áthelyeztek. A rendelet szigorúan meghagyja, hogy a vasuti főnökök áthelyezési jogát a vezérigazgató a jövőben magának tartja fenn és minden erre vonatkozó előterjesztést részletes jelentéssel ő hozzá kell elküldeni. Az eredményes szolgálat érdeke megköveteli, mondja a rendelet, hogy a vasuti állomásfőnökök és a magasrangú tisztviselők szilárd pozícióban érezhessék magukat és lelkiismeretesen láthassák el nehéz szolgálatukat. A rendelet vasutaskörökben nagy megnyugvást keltett.

CASANOVA

Ma, pénteken az Apollóban. Jegyek elővételben kaphatók. Az előadások 5, 7 és 9 órakor.

Sakk.

— Aljechin megint megverte Capablancát. Buenos-Ayresből jelentik: Tegnap játszotta le Aljechin és Capablanca a 21-ik mérkőzést, amelyet Aljechin nyert meg és így 4:2 az arány Aljechin javára.

Mozi.

xx Fényreklámok Aradon. Ma este hatalmas fényreklámok gyűjtötték bámuló csoportba a Bohus-palota előtt az esti sétáló közönséget. A Bohus-palota ormán ugyanis hatalmas villamos transzparens világította szét a nagy francia császár: Napoleon nevét. A hatalmas uralkodó életéről szóló és ugyancsak az ő nevét címként viselő filmet hirdeti ugyanis a transzparens. A nagy filmalkotást a napokban vetítik először Aradon. De nemcsak a Bohus-palotán, hanem a Zrinyi-uccában, az Apolló mozgósínház előtt átszelve mintegy az uccát, ugyancsak egy nagy transzparens világította bele az éjbe Napoleon nevét. A fényreklámok, amelyek a Kalmár József-cég kitűnő alkotásai, egész nagyvárosi képet adtak a máskor ugyanis olyan szürke aradi éjszakának.

Az Ön költséges utazása Bucurestiba felesleges!

ADLER HUGÓ általános kereskedelmi iroda Arad és Bucuresti expositurája minden ügyét gyorsan és megbízhatóan elintézi szavatosság mellett. Megbízásokra átvessz: **ADLER HUGÓ Irodája** Arad, Str. Romanulul 18. Telefon 797. vagy **ADLER HUGÓ Irodája** Bucuresti, Str. Antim 4., emelet IV. (Lift).

Felmentették Petijura hetman gyilkosát.

Az esküdtek nem bűnösnek mondták Schwarzbartot, akit a bíróság nyomban szabadlábra helyezett.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójának távirata.) Feszült érdeklődés előzte meg Schwarzbart, Petijura ukrán hetman gyilkosa ügyének mai főtárgyalását, amelyen ítéletnek kellett elhangzania a gyilkos felett. A mai főtárgyalás azzal az eredménnyel végződött, hogy az esküdtszék felmentette a merénylőt. Az érdekes főtárgyalás részletei a következők:

A mai tárgyaláson elsőnek Motzkin, az ukrainai cionista végrehajtó-bizottság elnökét hallgatták ki. Motzkin kijelentette, hogy hitsorsosai elképzelhetetlen nyomorba jutották Petijura uralma idején. Több száz hivatalos okmánnyal tudja bizonyítani, mennyire sajnargatta a hetman a zsidókat. Pionkin volt orosz dumaképviselő kijelentette, hogy a pogromokban Petijura volt a főbűnös, tettestársa pedig Denikin volt. Tschorikomer zsidó történész megcáfolta azokat a tanuvallomásokat, amelyek szerint Petijurának csak korlátozott hatalma volt és bebizonyította, hogy korlátlan vezér volt. Részességét bizonyítja pedig az a tény, hogy amikor egy alkalommal Angel tábornok megbüntetését követelték, mert pogromot rendezett, Petijura vonakodott kiadni a

bűnöst. Egy másik esetben, amikor Sitomirben pogromot rendeztek, a hetman nem fogadta a zsidók kiűldöttségét. Elmondta a történész, hogy egy alkalommal Petijurát egy barátja kérte meg, vessen véget a pogromoknak, a hetman türelmetlenül felkiáltott:

— Ez teljesen lehetetlen! — Csak a pogromok tartják fenn a fegyelmet az ukrán hadseregben!

A perbeszédék elmondása után az esküdtek tanácskozássra vonultak vissza, majd nagy érdeklődés közepette kihívták az ítéletet. Eszerint az esküdtek magukéván tették a védő felfogását és a bűnösségre vonatkozó kérdésre „nem”-mel válaszoltak. A bíróság ennek folytán felmentette Schwarzbartot akit a magánvádlónak fizetendő egy frank kártérítésre kötelezett. A felmentő ítélet elhangzása után a közönség egyrésze a merénylőt, másrésze a magánvádló mellett tüntetett, úgy, hogy a terem kiürítésére, Schwarzbartot a szokásos forinaságok után szabadlábra helyezték, dacára annak, hogy a magánvádló képviselője felebbezést jelentett be az ítélet ellen.

KÖZGAZDASÁG.

Akadályok az Ipar- és Népbank szanálásában.

A betétesek huszonöt százaléka nem írta alá a kívánt nyilatkozatot. Új értekezletre hívták össze ezeket a betéteseket.

(Arad, október 27.) Az Aradi Ipar és Népbank most esedékes szanálásának előkészítő munkálatainak kapcsán ma a következő figyelemreméltó értesítést tettük:

„Az Aradi Ipar és Népbank felszámoló bizottsága a folyó hó 29-ére összehívott újabb rendkívüli közgyűlés előkészítése tárgyában, a likvidálást biztosító pénzügyi intézetek vezetőinek bevonásával, e hó 27-én értekezletet tartott. A jelenlévők kénytelenek voltak megállapítani, hogy az intézet betéteseinek csupán cca 75 százaléka írta alá eddigelé a kívánt nyilatkozatot. Ez a körülmény igen veszélyezteti a kibontakozást és a legsajnálatosabb az, hogy a késedelmeskedő betétesek legnagyobb részben a több gazdasági áttekintéssel bíró körökből kerülnek ki, kikről feltételezhető volna annak átérzése, hogy aláírásuk megtagadása ál-

tal az intézet likvidálását lehetetlenné teszik és így nemcsak önmaguk érdekei ellen cselekszenek, de sok száz betétestársuk anyagi katasztrófáját idézhetik elő.

A likvidálás sima lefolyását garantáló pénzügyi intézetek vezetői elsősorban az Aradi Ipar és Népbank betéteseinek érdekében meg-egyszer megkísérlik a közvetlen meggyőzés útján a hátralékos betéteseket a nyilatkozat aláírására bírni és ezért ma, — pénteken — délelőtt 11 órára az intézet székházába ezeket a betéteseket egy újlagos értekezletre összehívták.

Amennyiben ez az értekezlet a kellő eredményre nem vezetne, kénytelenek lennünk a szombati közgyűlésnek a helyzetnek megfelelő esetleges újabb bejelentéseket tenni.”

Zürichben 3.17, Párisban 15.50 a lej

Helyi valutaárak. (Október hó 27.)
Kifizetések: Berlin 39.25, London 800.50, Amsterdam —, Newyork 164, Páris 6.45.50, Milánó 9, Prága 4.86, Budapest 28.75, Zágráb 2.89.30, Bécs 23.21, Zürich 31.70. — **Áru:** Márka 39, angol font 790, holland forint —, dollár 161, francia frank 6.47, olasz líra 9, cseh kor. 4.80, pengő 28.60, dinár 2.85, osztrák schilling 23.20, svájci frank 31.50. — **Pénz:** Márka 38.50, angol font 785, holland forint —, dollár 160, francia frank 6.30, olasz líra 6.30, cseh korona 4.70, pengő 28.30, dinár 2.75, osztrák schilling 29, svájci frank 31. — **Irányzat:** Lanyha.

Zürichi tőzsdenyitás. (Október hó 27.)
Berlin 123.67.50, Amsterdam 208.70, Newyork 518.55, London 2525.12, Páris 20.35.25, Milánó 28.33, Prága 15.37.50, Budapest 90.70, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.15, Varsó 58.10, Bécs 73.20.

Zürichi tőzsdezárlat. (Október hó 27.)
Berlin 123.75, Amsterdam 208.75, Newyork 518.55, London 2525.12, Páris 20.35, Milánó 28.32, Prága 15.36.50, Budapest 90.72.50, Bel-

grád 9.13, Bucuresti 3.17, Varsó 58.10, Bécs 73.20.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Október hó 27.)
Devizák: Páris 6.38, Berlin 38.80, London 790, Newyork 162, Milánó 8.86, Zürich 31.30, Bécs 22.80, Prága 4.80, Budapest 28.40. — **Valuták:** Napoleon 650, márka 38.60, leva 1.21, török líra 0.86, angol font 790, francia frank 6.45, svájci frank 31.15, olasz líra 8.87, drachma 2.16, dinár 2.84, dollár 161.50, lengyel zloty 18.10, osztrák schilling 23, pengő 28.50, cseh korona 4.77.

= **A Banca Nationala forgalma.** Bucurestiből jelentik: A Banca Nationala heti jelentése szerint az állambank az elmúlt héten kilenc milliárddal nagyobb hitelt folyósított az egyes bankok számára, mint az előző héten. Eszerint a Banca Centrala hitele a Banca Nationalával szemben összesen 1.529.888.246 lej tesz ki. A forgalomban lévő bankjegyek összértéke 21.028.186.026 lej. A Banca Nationala ércartaléka 148 millió lej és teljes bankjegytartaléka 774.840.000 lej.

Uraniában

Ma utoljára vetít

Cirkusz-Renz

Mary Kiddel és Angelo Ferraryval.
Előadások 5, 7 és 9 órákor.

APOLLO következő műsora!

BENNY PORTEN-nel

A RÁTARTÓS ASSZONY. Vig-játék

Rádió-műsor.

Péntek, október 28. Wien—Grác. 11. Délelőtti zene. 16.15. Délutáni hangverseny. 17.50. Zenés gyermekdelután. L. Fall „Der liebe Augustin” című háromfelvonásos operettjének közvetítése. — Leipzig. 16.30. A 'ip-csei házizenekar hangversenye. 20.15. Hangverseny. 21.15. Ósri dalok. 22.15. Táncczene. — Milano. 17. Jazz-band. 17.50. Gyermekkarének. 23. Táncczene. — München. 19.50. A házizenekar hangversenye. 20.40. Spanyol dalok gitárkísérettel. 21.10. Hangverseny. — NÁ-poly. 17.10. Szórakoztató zene. 21. G. Verdi „Ernani” című négyfelvonásos operájának közvetítése. — Prága. 12.05. A házizenekar hangversenye. 19.30. Hangverseny. 22.20. Hangverseny. — Róma. 17.15. Szórakoztató zene. 20.45. Olasz zene, zenekari hangverseny. — Stuttgart. 16.15. Délutáni hangverseny. 20. Zenekari hangverseny. — Frankfurt a. M. 20. A frankfurti muzeumtársaság hangversenye. Utána: Szórakoztató est. 22. Táncczene. — Berlin. 16.30. Szórakoztató zene. 21.10. Kamarazene. 22.30. Szórakoztató zene. — Breslau. 16.30. Szórakoztató zene. 21. Vidám dalok. — Budapest. 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 17. Az Operaház tagjaiból alakult kamarazenekar hangversenye. 20. Bartók Béla zongorahangversenye. 21.30. Peci Lily énekesnő hangversenye. 22.15. Vörös Feri és különleges hármasszenekarnak hangversenye.

ERZSEBET MOZGÓ.

Ma d. u. 1/2 és este 9 órákor

APÁNAK LENNI NEM NEHÉZ

a legszellemesebb és legviccagtatóbb szalon viglákék. Főszerep.: Lillian Harvey és Harry Halm.

Kibővített zenekarral.

Rendes olcsó helyárak.

Jön! Kotre Damei Teronyör Jön!

Nyomor miatt

ment a halálba egy aradi munkás. Megállapították a családi erdőben talált akasztott ember személyazonosságát.

(Arad, október 27.) Tegnap este, mint azt csak az Aradi Közlöny jelentette, a járó-kelők egy férfi holttestére akadtak a Csalai erdőben. Már sötét este volt és egy munkásból álló lársaság ballagott az erdőn keresztül. Egyszerre egyik munkás valamihez hozzáütődött. Azt hitte, hogy egy lecsúngó faág állta útját, amikor az akadályt el akarta maga elől hártítani, megdöbbenve vette észre, hogy két csúngő lábat fogott meg. A munkások gyufát gyújtottak és rémülten látták, hogy egy akasztott ember függ a fa ágán. A munkások a gáli rendőrségre siettek és értesítették az ügyeletes komisszárt a borzalmas leletről. A helyszínre megérkezett a hatósági orvos is és az akasztott embert villanylámpa világítás mellett vették le a fáról. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a halál négy-öt órával azelőtt állhatott be és az önműlles felmászott a fára, egyik ágra kötötte a köteleket, amelyek hurokját a nyakába akasztotta és levelette magát a fáról. A halál estgolyatörés következtében állt be, mert a megfeszülő kötél nyomban eltörte a szerencsétlen nyakcsigolyáját. Tegnap este nem tudták az öngyilkos személyi adatait megállapítani, mert iratokat nem találtak zsebeiben. Ma azonban kiderült, hogy Popovici Andrásnak híviák és cukorgyári munkás volt. Néhány héttel ezelőtt elbocsátották szolgálatából és azóta szomorú és elkeseredett volt. Családjá hiába vigasztalta, állandóan emlegette, hogy nem bírja a nyomort és öngyilkos lesz. Tegnap végrehajtotta végzetes tervét és a nyomorból a halálba menekült.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzura Prefectura Judetului

NYILTÉR.

E rovat alatt közlötték nem vállalunk felelősséget. OVAS.

Cs. Jánosné Arad-Gáji lakosért semmi nemű költséget ki nem fizetek. Gál János, Arad-Gái. 5794

Hol vásárolnak a vidékről berándulók?

és mely szórakozóhelyeket keresik fel
 Aradon, Bul. Regele Ferdinand (Boros Béni-téren)
 A hirdetések mellett levélszám a házszámot jelzi!

<p>17. STRASSER divatruháza a legolcsóbb!</p>	<p>22. Nem veszteségi idejét, mert igazolvány-fényképet azonnal megkaphat fényképésznél kapja. Sándor Bul. Reg. Ferd. 22.</p>	<p>15. Bauer Miklós bádogosnál teljes konyha- és fürdőberendezések a legolcsóbban szerezhetők be. Bulev. Regele Ferdinand 15. 5750</p>
<p>48. A „Fekete Bárány” szálloda és étterem, a vidéki közönség kedvenc tartózkodási helye. — Szombat és vasárnap reggel 3-ig nyitva. 5781</p>	<p>63. Butskó Béla paszományos és gömbkötő Bul. Reg. Ferdinand (Boros Béni-tér) 63.</p>	<p>49. Csetey és Seitz vas-, szerszám- és műszaki kereskedése Bul. Regele Ferdinand 49.</p>
<p>6. Brandt István bádogos, csatornázási és vízvezeték-szerelő 5744 Bul. Regele Ferdinand 6.</p>	<p>40. Női kabátok szenzációs olcsón csak Menczer Oszkárnál (a Széchenyi malom mellett.)</p>	<p>63-65 Victor Müller lüveg-, porcelán-, lámpa-, képerket nagy raktára és lüvegezési vállalkozása Arad, Bul. Reg. Ferd. 63-65. (Dengli-ház) Tel. 479.</p>
<p>43. Férfiing 2 gallérral — 248.— Férfiing csíkos, 2 gallérral — 268.— Férfiing selyem meliél, 2 gallérral — 288.— M. Austerweil, Bul. Regele Ferd. 43. 5754</p>	<p>17. WILD FERENC cukrászatában Allandóan friss sütemények, reggeli és uzsonnakévé áll a közönség rendelkezésére.</p>	<p>1. Jócipőt olcsón csak Apponyi Testvéreknel vásárolható a városházával szemben</p>
<p>1. PALKOVITS elsőrendű étterme és vendéglője Arad, városházával szemben.</p>	<p>38. Férfi kalapok, plüss, kötött és bárseny, bőrsapkák legolcsóbban Gallónál, Bulv. Reg. Ferd. 38</p>	<p>6. Filadelfi Adolf könyvkötészete Bul. Regele Ferdinand 6., az udvarban.</p>

Gramophonok varrógépek
 kedvező részletfizetésre kaphatók
 Hanglemezekben orias raktár.
 Minden vételkötelezettség nélkül hallgassa meg sláger-ujdonságainkat.
HAMMER ZSIGMOND és FIA
 Arad, Bulv. Regele Ferdinand No. 27. (Boros Béni-tér.) 5135

Arad, P. Avram Iancu (volt Szabadság-tér)
 közvetlen közelében, emeletes sarokház
 lat üzlettel, több lakással 210.000 lej évi
 övedelemmel olcsón eladó. Megbízott:
 Györfi „Mures” Irodája Str. Unfrei 13.

KLUDSKY CIRCUS
 Aradon, Piata Stefan cel-mare (Béla-téren).
 Ma, pénteken, október 28-án nagy megnyitó előadás.
 Szombaton és vasárnap két nagy előadás; délután 4 és este 8 órakor. Az állatok megtekintése szerdán, szombaton, vasárnap és ünnepnapokon délután 9-től, délután 6 óráig van megengedve.

„ELEGANT”
 angol és francia nőszabóság
 Arad, Piata Avram Iancu No. 18. (Szabadság-tér.) Bársony-ház, II. udvar.
 Készítünk a legújabb divat szerint kabátot, kosztümöt, Complé alkalmi és uccai ruhákat, továbbá bőrkabát és sportruhák szakszerű készítését vállaljuk

HARCSA BÉLA
 uri szabótermei, BUDAPEST, IV., Városház-u. 16.
 Nagy raktár eredeti angol szövetekből, elismerten előkelő ízlés, szolid árak.

HUNGARIA
Nagyszálloda
 BUDAPEST,
 a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
 Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.

Halló! Megérkeztek Halló!
 a legújabb divatu pulloverek, gyermek, női és férfi kötött mellények, női kötött kabátok minden színben és nagyságban. Selyemsálak, női flór és selyem reformnadrágok, flór, selyem és gyapjú harisnyák legjobb minőségben és legolcsóbban beszerezhetők, továbbá az összes rövidárúk, kézimunka kellékek, párnamentírozások és gyönyörű kézimunkák készen és megrendelésre
SZANTÓ JÓZSEF-cégnél volt Glück Dezső a városi kávéházzal szemben.

Kováts Constanza
dobozgyára Arad
 Bulev. Regele Ferdinand No. 37.
! Legolcsóbb árak. !
! Legjobb kivitel. !
! Gyors leszállítás. !

CSÓDARVERÉSI HIRDETMÉNY.
 Vb. Fayanța R. T. aradi cég csődügyében ezennel közzhírré teszem, hogy a csődválasztmány határozata folytán a csődleltár 1-710. tételei alatt felvett fayansze kályhák, vázák, különböző fayansze tárgyak, az üzleti és irodai berendezési tárgyak és egyéb ingók szabadkézből eladottnak. Az árusítás október hó 29-én kezdődik meg az Arad Csanádi palotában Arad, Bulv. Regele Ferdinand No. 5. alatt levő üzlethelyiségben a rendes üzleti órákban.
 Dr. Messer Károly ügyvéd,
 csődtömeggondnok
 Arad, Piata Avram Iancu No. 17.
 Telefon 397. 5802

Sziláziai koksztűtésre és ipari célokra, Szalón köszén, Kovácsszén (kétszermosott), „Retorta“ faszén esomagolva és ömlesztve minden mennyiségben kapható
ALTMANN EDE ARAD, Boulevardj Regele Ferdinand (Coros Béni-tér) 44. — Telefon 461.

Női és leányka kabátok, ! Lisssem Sándor ! Mérték után hozott anyagból is a legdivatosabb kabátok és ruhák készülnek a legzölésesebb kivitelben jótányos fagon árakban.
 ruhák, pongyolák, intézeti kátfők legolósobban kaphatók: divatruházában Arad, Piata A. lanan (Szabadság-t.) 2.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lei, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lei. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lei. A vastagabb betűvel kiánt szavak alá húzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdésköndésre válaszolunk. Ajánlatok, jellegés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 131. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

Sápadt, vérazogény és gyöngö gyermekelnek adjunk a hideg őr-
EGGER EMULSIOT,
 szaks beállítáival mely a legjobb csukamájolajból készült. Kapható minden gyógyszerárban és droguerliában. 4:28

SZERDA! Drága leveled hiába várom. Nem baj. Csak Te jöj. Szeretlek. 5776

ALLAMI hivatalnok megköszölne. 25—30 éves önálló varrónővel kinek kis hozománya van és birtok van. zant jellegre az Aradi Közlöny kiadó-jába kér. 5799

ALKALMAZÁS.

EGY MINDENES szakácsnő és egy német kisasszony két kísérővel kérésre kerestetik. Cim az Aradi Közlöny kiadó-jában.

TANULÓLÁNYOK felvételnek Fischer Mariska fehérmű üzem Arad, Str. 1. Bratianu 2. 5775

SAJÁT géppel rendelkező gépiró nő bármilyen tisztázat, másolat, levél, novella stb. lemásolását vállalja. Cim az Aradi Közlöny kiadó-jában. 5795

ÜGYES, gyakorlott szobaleányt keresek. Dr. Groszmanné, Str. M. Nicotara (Petőfi-uca) 17. 5192

EGY perfekt szakácsné, ki jobb házakban szolgált november hó elsejére felvétetik. Str. Sincai (Szt. Antal-u.) 15. 5800

JÖLFŐZŐ minden szakácsnőt és ügyes szobaleányt keresek vidéki városba november 1-i belépésre. Str. Mircea Stanescu (Verbezy-u.) 4. foid 5760

ITALMÉRÉSBE kerések elárúsitónút szombatra Fehértó vendéglő Bulv. Regele Ferdinand 5802

MUNKÁSLÁNYOK, kik a sertésszőr fel-dolgozásban járatosak felvételnék. Arad Str. Vaslthe Paguba 31. 10440

LAKÁS.

Különbejárati két butorozott szoba, volt orvosi rendelő, úresen is
KIADÓ.
 Str. Mărăcești (Kossuth-uca) 24. szám.

Keresek lakásokat bérbe, azonnali átvétellel rendelkezem. Ugyanott: magán- és bérházak nagy választékban eladó. „URANUL“ Iroda. városházával szemben.

VÉTELÉSELADÁS.

SZŐNYEGEK, látszó, szőrmék, női és férfi bundák, kabátok, férfi öltönyök, női toalettek, Bösendorfer zongora, gyermekjátékok, antik komódok, antik szalon és szekrény, antik óra, asztalok, székek, kizimunkák, gobelin képek, festmények, garson háló, ebédő divány, gyermekkoscsik, íróasztalok, ágy, ágymű, vtrintárvak, stb. eladó. Salgó-né, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-uca) I. em. jobb. 1000

EGY vadonatúj barna bársony kabát valódi prémnel díszítve jótányosan eladó. Cim Str. Romulus Veliciu 18. sz. az udvarban. 5804

ANTIK és modern butorokat, műtárgyakat, antik poharakat, márkás porcellánokat, antik sálakat, használt butorokat, szőnyegeket, szervizeket, férfi ruhákat, fehérműveket, stb. bizományba veszek, azok magas árrban való gyors eladásáról gondoskodom. Salgó-né, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

INGATLAN.

BÁNÁTBAN 400 holdas birtok épületekkel, felszereléssel, vetéssel kedvező feltételekkel eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadó-jában. 5697

ÜZLETEK.

RAKTÁRHELYISÉGET, udvarit keresek belvárosban. Cim az Aradi Közlöny kiadó-jában. 5796

KÜLÖNFÉLÉK.

KÉRELEM A JÓSZIVŰ EMBEREKHEZ! Súlyos betegem fekvő anyja, ki a legnagyobb nyomornak néz elébe télviz idejére, 6 apró gyermekével együtt, kéri a nemesszívű embereket, hogy bármilyen adományokkal legyenek segítségére. Cime özv. Farkas Arminné, Str. Spiru Gheorghe (Akác-u.) 24. 280

MAGLATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadó-hivatalában. 500

Bankkölcsonőket házakra, földekre, vagy egyéb ingatlanokra, 10,000 lejtot, 1 millió lejig betáblázás mellett folyósítanak.
HAASZ ALBERT Irodája Arad, Str. Eminescu (Deak Ferenc-u.) 12. sz. 5777

RENAULT 6 HP. 18 lóerős ... Lej 140.000.—
 10 " 35 " ... Lej 200.000.—
 15 " 45 " 6 hengeres Lej 300.000.—

AUTOTECHNIKA A. HERZFELD Arad és Arad környékének vezérközpontjában

„ARTA“ BUTORIPAR Str. Eminescu (Deak F.-u.) 20—22. Csak garantáltan szorú polgári butorok nagy raktára

Rossz villanyégők!

becserélése garantált gyári ul égőre törött üveg és porcellán tárgvak szakszerű ragasztása, üvegezést és képkerezést legolósobban vállal Aradon a „MOTORICA“ volt Asztalos Sándor-uca 12. 2204

No. 154—1927.

PUBLICAŢIUNE DE LICITAŢIE.

Cooperativa pentru exploatare de păduri Dobra Roşcani in Dobra — prim intervenŷiunea subsemnatului in riscul şi sarcina cumpărătorului tardiv Var Fabric de Var din Dobra vinde prin licitaŷie publică 139 stive (cu 21 metrie fie care stivă) de lemne de foc, de esenŷă stejar şi puŷin cer, depozitate parte in curtea fabricii, parte in depozit gara Dobra.

Licitaŷia se va tine in comuna Dobra la Primăria comunală in 4. Noemvrie 1927, ora 14 p. m.

Preŷul strigării: 583.700 lei 85 bani.

Doritorii au să depune un vadiu de 10% din preŷul de strigare.

Lemnele se pot ridica uşor fiind linie de garaj.

Transportul se poate efectua până la 20. Decemvrie 1927, fără vre-o plată specială.

Lemnele se vor vinde şi sub preŷul de strigare şi eventual şi in cantităŷii mai mici.

Cumpărătorul are să le supoarte impoziteile.

Alte condiŷiunii de licitaŷie se vor fixa la ziua licitaŷii.

Ilia, 25. Octomvrie 1927.

Dr. Grigore Slakovits, notar public.

Város központjában magánházban 4 szobás modern elfoglalhato lakással és parkirozott udvarral
ELADÓ. 5789
 Cim az Aradi Közlöny kiadó-jában.

Elsőrendű fejeskáposzta
 waggontételekben
 legolósobb napi árban „ATLANTIS“ cégnél TIMISOARA
 Str. Tregonlu Lurlian No. 8. (Posta-u.)

Muzsay József
 Arad, a színházzal szemben.
Őszi és téli árjegyzék:

ISKOLA ÖLTÖNY	1600
Férfi öltöny tiszta gypaju	1750—
Férfi öltöny dív. színekben	2450—
Sötét kék és fekete öltöny la.	2750—
Őszi fo.öltő	1950—
Ulster double la.	2450—
Fekete téli kabát szörme sál gallérral	2650—
Fregoil raglán	2200—
Gummi kabát	850—
Bőr kabát minden színb. la.	4600—

Mérték szerinti szabóság!
Nagy posztó raktár!

A csehszlovák állami osztálysorsjáték

FŐHÚZÁSAI

november 12-től naponta december 9-ig.

Legnagyobb nyeremény

egy sorsjeggyel

kétmillió cK!

Minden megrendelést azonnal végrehajtunk.
 Fizetés a sorsjegy átvétele után.

Rész-sorsjegyek megrendelhető a következő árban:
 à 100.— cK.
 à 500.— Lej
 à 50.— cK.
 à 250.— Lej

Minden második sorsjegy feltétlenül nyer.

Rendelje meg azonnal a következő címen:

GESCHÄFTSTELLE DER ČSL. KLASSENLOTTERIE

PRAGA I., PARIZSKÁ 28.

5748